

Міністерство освіти і науки України
Одеський національний технологічний університет
Кафедра туристичного бізнесу та рекреації

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА МАГІСТРА

на тему «Розробка та просування фестивального руху в Одеській області»

Здобувача

Владислава КУКУШКІНА

2 курсу групи Тм- 611

Керівник

Ганна САРКІСЯН

Маргарита ЛІГАНЕНКО

Кваліфікаційна робота допускається до захисту

Рішення кафедри від 30 листопада 2023 р., протокол № 4

Завідувачка кафедри ТБтаР _____

Наталя ДОБРЯНСЬКА

Одеса – 2023

ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет	Технології вина та туристичного бізнесу
Кафедра	Туристичного бізнесу та рекреації
Ступінь вищої освіти	Магістр
Спеціальність	242 Туризм
Освітня програма	Міжнародний туризм

ЗАТВЕРДЖУЮ

Зав. кафедри ТБтаР

Наталя ДОБРЯНСЬКА

2серпня 2023 р.

ЗАВДАННЯ

НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ ЗДОБУВАЧА

Владислава Кукушкіна

1. Тема роботи: Розробка та просування фестивального руху в Одеській області

затверджена наказом по університету від «2» серпня 2023 р. № 383-03.

2. Термін здачі здобувачем закінченої роботи «1» грудня 2023 р.

3. Вихідні дані до роботи: монографії, підручники, навчальні посібники, законодавчі та нормативні акти, первинні документи, звіти туристичних підприємств, статистична звітність, статті та тези.

4. Перелік питань, котрі необхідно розробити:

РОЗДІЛ 1. Науково-теоретичне обґрунтування фестивального руху

РОЗДІЛ 2. Досвід організації фестивального руху та наукове обґрунтування можливостей його розвитку в Одеській області

РОЗДІЛ 3. Розробка та просування фестивального руху в Одеській області

5. Перелік графічного матеріалу: Презентація до кваліфікаційної роботи (21 слайд)

6. Консультанти по роботі, із зазначенням розділів роботи

Розділ	Консультант	Підпис, дата	
		Завдання видав	Завдання прийняв
Розділ 3	Наталя ДОБРЯНСЬКА	02.08.2023	01.12.2023

7. Дата видачі завдання 02.08.2023

Керівник _____ Ганна САРКІСЯН

Керівник _____ Маргарита ЛІГАНЕНКО

Завдання прийняв до виконання _____ Владислав КУКУШКІН

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№	Назва етапів кваліфікаційної роботи	Термін виконання етапів роботи
1.	Отримання теми для кваліфікаційної роботи	02.08.2023
2.	Затвердження плану кваліфікаційної роботи	05.08.2023
3.	Надання розділ 1 на перевірку	09.09.2023
4.	Надання розділ 2 на перевірку	21.10.2023
5.	Надання розділ 3 на перевірку	05.11.2023
6.	Формування висновку, списку використаних джерел, додатків	10.11.2023
7.	Здача закінченої кваліфікаційної роботи	30.11.2023
8.	Розробка презентації	01.12.2023

Здобувач _____

Владислав КУКУШКІН

Керівник _____

Ганна САРКІСЯН

Керівник _____

Маргарита ЛІГАНЕНКО

Несу відповідальність за ідентичність електронного та друкованого варіантів кваліфікаційної роботи, даю згоду на обробку персональних даних та не заперечую проти розміщення кваліфікаційної роботи на офіційних web-ресурсах ОНТУ.

Підтверджую, що в кваліфікаційній роботі відсутні порушення норм академічної доброчесності.

Здобувач-дипломник _____ Владислав КУКУШКІН

АНОТАЦІЯ

до кваліфікаційної роботи магістра

Робота містить 90 сторінок, 3 таблиці, 48 рисунків, список літератури з 29 найменувань, 4 додатки.

У культурному просторі сучасної України все більшого поширення набувають фестивалі — у найрізноманітніших формах і масштабах. Фестивалі відіграють надзвичайно велику роль для підняття іміджу України на світовому рівні. У кваліфікаційній роботі аналізується потенціал вдалих прикладів міжнародних та українських фестивалів як складової формування культурного іміджу країни, здійснено аналіз зацікавленості у фестивальному русі та вподобань споживачів за видами фестивалів, рівня надання послуг, розроблено пропозиції щодо просування фестивального руху в Одеській області, запропоновано проект спортивного фестивалю та календар фестивалів для Одеської області за видами.

Метою роботи є аналіз особливостей розвитку фестивального туризму як складника узагальнення та систематизації наявних даних про міжнародний досвід організації фестивалів, актуальність та перспективи розвитку фестивального руху в Україні, розробка пропозицій щодо організації фестивалів в Одеській області.

Завдання:

- Надати теоретичні поняття та визначення фестивального туризму, фестивального руху;
- Класифікувати фестивальний туризм за видами
- охарактеризувати сучасний стан світового фестивального руху;
- охарактеризувати сучасний стан фестивального руху в Україні;
- охарактеризувати туристичні ресурси Одеської області для організації фестивального руху ;
- розробка пропозицій щодо посилення фестивального руху в Одеській області;

- розробка календаря фестивалів на Одещині;
- розробка та просування проєкту фестивалю на Одещині.

За результатами виконаної роботи сформульовані висновки .

Одержані результати можуть бути використані Обласною державною адміністрацією, головами територіальних громад, туристичними агентами та туроператорами, для просування Одеського регіону.

Ключові слова: фестивальний рух, види фестивалів, промоційна діяльність, фестивалі.

Рік захисту роботи 2023

ABSTRACT

to the master's qualification work

The work contains 90 pages, 3 tables, 48 figures, a bibliography of 29 titles, 4 appendices.

In the cultural space of modern Ukraine, festivals are becoming more and more widespread - in the most diverse forms and scales. Festivals play an extremely important role in raising the image of Ukraine at the world level. The qualification work analyzes the potential of successful examples of international and Ukrainian festivals as a component of the formation of the cultural image of the country, an analysis of interest in the festival movement and consumer preferences by types of festivals, the level of service provision, proposals for the promotion of the festival movement in the Odesa region are developed, a sports festival project is proposed and calendar of festivals for Odesa region by types.

The purpose of the work is to analyze the peculiarities of the development of festival tourism as a component of the generalization and systematization of available data on the international experience of organizing festivals, the relevance and prospects of the development of the festival movement in Ukraine, the development of proposals for the organization of festivals in the Odesa region.

Task:

- Provide theoretical concepts and definitions of festival tourism, festival movement;
- Classify festival tourism by types
- describe the current state of the world festival movement;
- describe the current state of the festival movement in Ukraine;
- to characterize the tourist resources of the Odesa region for the organization of the festival movement;
- development of proposals to strengthen the festival movement in Odesa region;
- development of the calendar of festivals in Odesa region;
- development and promotion of the festival project in Odesa.

Based on the results of the performed work, conclusions are formulated.

The obtained results can be used by the Regional State Administration, heads of territorial communities, travel agents and tour operators, for the promotion of the Odesa region.

Keywords: festival movement, types of festivals, promotional activities, festivals.

The year of work protection is 2023

ЗМІСТ

ВСТУП.....	10
РОЗДІЛ 1	
Науково-теоретичне обґрунтування фестивального руху.....	12
1.1 Фестивальний рух як один із перспективних напрямків розвитку регіонів.....	12
1.2. Фестивальний туризм та його значення у розвитку міст та регіонів.....	16
1.3. Фестивальний туризм як чинник розвитку культурного туризму.....	22
1.4 Перспективи розвитку фестивалів в Одеській області.....	24
Висновки до 1 розділу.....	25
РОЗДІЛ 2	
Досвід організації фестивального руху та наукове обґрунтування можливостей його розвитку в Одеській області.....	26
2.1 Дослідження міжнародних фестивалів світу.....	26
2.2. Аналіз успішних фестивалів України.....	36
2.3 Дослідження зацікавленості фестивальним рухом для розвитку Одеської області.....	68
Висновки до 2 розділу.....	72
РОЗДІЛ 3	
Розробка та просування фестивального руху в Одеській області	73
3.1 Впровадження закордонного досвіду щодо розвитку фестивального руху на Одещині.....	73
3.2. Розробка фестивального календаря для посилення фестивального руху Одещини.....	74
3.3. Розробка проекту спортивного фестивалю в Одеській області.....	76
3.4 Економічні розрахунки.....	80

3.5 Розробка заходів щодо просування фестивального руху в Одеській області.....	81
Висновки до 3 розділу.....	83
ВИСНОВКИ.....	85
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	87
ДОДАТКИ.....	91

ВСТУП

Актуальність теми. Сучасний стан розвитку туристичної сфери в нашій країні продовжує переживати перехідний період, розвиток якого призупинився із введенням воєного стану в країні. Попереду поступальний процес відродження і розбудови галузі, активізація соціальної політики у регіонах і на місцевому рівні є сподівання, що труднощі будуть подоланими. Слід зазначити, що адекватне і випереджаюче вирішення проблем - вже наявних і таких, що виникатимуть, сприятиме створенню ефективної туристичної інфраструктури та покращенню життєзабезпечення населення до рівня мінімальних світових вимог та стандартів. Україна в повоєний час на новому етапі розвитку стане конкурентоздатним партнером, займе гідне місце на карті міжнародної рекреаційно-туристичної діяльності.

Фестивальний туризм в останні десятиліття охоплює все більший прошарок туристичного руху. В цілому це відображає світову тенденцію у туризмі, де культурно-пізнавальні та розважальні форми стають основою росту туристичних потоків у розвинутих країнах. Орієнтиром зовнішньополітичного курсу України задекларована європейська інтеграція, тому фестивальний рух в нашій країні має отримати додатковий поштовх до розвитку, запозичуючи організаційні методи та форми центральноєвропейських країн.

Щороку в світі кількість фестивалів зростає, а частка туристів, які беруть у них участь збільшується. Регіони, в яких проводяться фестивалі, набувають нового іміджу, а в розвиток їх інфраструктури залучаються інвестиційні кошти, місцева громада отримує нові робочі місця. Крім того, проведення фестивалів є передумовою розвитку малобюджетних видів відпочинку та важливим чинником підвищення культурно-освітнього рівня населення. Тому актуальним питанням сьогодні є визначення сучасного стану та перспектив розвитку фестивального туризму в Україні в повоєний час.

Метою роботи є аналіз особливостей розвитку фестивального туризму як складника узагальнення та систематизації наявних даних про міжнародний досвід організації фестивалів, актуальність та перспективи розвитку фестивального руху в Україні, розробка пропозицій щодо організації фестивалів в Одеській області.

Завдання:

- Надати теоретичні поняття та визначення фестивального туризму, фестивального руху;
- Класифікувати фестивальний туризм за видами
- охарактеризувати сучасний стан світового фестивального руху;
- охарактеризувати сучасний стан фестивального руху в Україні;
- охарактеризувати туристичні ресурси Одеської області для організації фестивального руху ;
- розробка пропозицій щодо посилення фестивального руху в Одеській області;
- розробка календаря фестивалів на Одещині;
- розробка та просування проекту фестивалю на Одещині.

Об'єкт дослідження - міжнародні фестивалі, фестивальний рух України, потенціал Одеської області для організації фестивалів.

Предмет дослідження – фестивальний рух

Методи: опис, спостереження, аналіз, географічний, пояснення, індукція, узагальнення, групування, розрахунок.

Інформаційна база дослідження. При написанні кваліфікаційної роботи було використано підручники, посібники, електронні ресурси з мережі Internet.

Структура роботи відповідає поставленій меті та завданням дослідження. Вона складається зі вступу, 3 розділів, висновків, списку використаних джерел (29 найменувань). Обсяг кваліфікаційної роботи становить 102 сторінок, 30 рисунків, 2 таблиці.

РОЗДІЛ 1

Науково-теоретичне обґрунтування фестивального руху

1.1. Фестивальний рух як один із перспективних напрямків розвитку регіонів

Одним із пріоритетних напрямів розвитку країни та регіону є туризм, який нині посідає провідне місце у світовій економіці. Україна має всі об'єктивні передумови, щоб стати однією з розвинених туристичних держав світу. Саме туризм здатен подолати розбіжності в розвитку окремих регіонів країни, які значно посилилися останнім часом.

Туристична галузь відіграє провідну роль у місцевому економічному житті, зокрема сприяє підвищенню зайнятості населення, розвитку ринкових відносин, міжнародному співробітництву, збереженню екологічної рівноваги. Значний інтерес викликають туристичні події, оскільки сприяють формуванню туристичних потоків та позитивному впливу на розвиток туристичної інфраструктури.

Фестивальний туризм в Україні сьогодні розглядається як вид подієвого туризму, якому приділяється недостатньо уваги. Теоретико-методологічні питання організації і реалізації регіональної політики розвитку (івентивного) подієвого туризму досліджують такі відомі вчені: О. Алексеєва, А. Бабкін, К. Бекнура, В. Поліщук, Вань Мяо, І. Смаль, Г. Карпова, О. Костюк та ін. Здебільшого зустрічаються публікації в галузевих журналах про окремі фестивальні заходи, але вони носять культурно-просвітницький характер. Найінформативнішими виданням з даної тематики є Internet-ресурси.

Найбільш удалим способом адаптації культурного надбання в індустрію туристичного бізнесу є організація та проведення фестивалів, які останніми роками набувають масовості. Можна простежити тенденцію: що

більше їх відбувається, то є категорія відвідувачів (туристів), яка весь час зростає, спонукає організаторів таких дійств удосконалювати їх професійно-комерційну основу.

Деякі дослідники схильні навіть виділяти фестивальний туризм як окремий, принципово новий для України вид. На нашу думку, фестивальний туризм слід розглядати як етнографічний чи етнічний складник, бо підґрунтям більшості фестивалів, безперечно, є етнографічні особливості. Небачений донині в Україні спалах фестивального руху призвів до формування принципово нового сегменту туристичної діяльності - фестивального туризму. І хоча нині фестивальному туризму приділяється ще мало уваги, на наше переконання, цей напрям є перспективним і вартим уваги як із боку споживачів таких послуг, так і з боку організаторів фестивальних турів.

Одним із перспективних напрямів, за оцінками Всесвітньої туристичної організації (UNWTO), є подієвий, або івент (event)-туризм. Слово event (подія, захід) англійською мовою має дуже багато значень: соціально-культурне, технічне, навіть філософське; або ж запланована соціально-суспільна подія, яка відбувається в певний час і з певною метою і має певний резонанс для суспільства.

Розвиток івентивного (подієвого) туризму є одним із найефективніших механізмів створення та підтримки позитивного іміджу регіону як івентивної туристичної дестинації, тобто території, на якій пропонується певний набір послуг, що відповідають туристичному попиту. Подієвий туризм розвивається на Прикарпатті досить швидкими темпами, чим привертає увагу як науковців-дослідників, так і активних туристів.

Івентивний (подієвий) туризм - вид туризму із метою відвідання та участі у відзначенні якоїсь видатної або цікавої події. До видів івенту (event) можна віднести:

- фестивалі, карнавали, паради, святкування;

- конференції, форуми, симпозиуми, круглі столи;
- освітні заходи;
- концерти;
- ділові події: виставки, ярмарки, торговельні шоу, презентації, відкриття підприємств і т.д.

У сучасному світі сформувалася ціла індустрія з організації подій, яка поділяється за характером заходу та кінцевою метою. Значення івентивного (подієвого) туризму зводиться до відвідин подій, які відбуваються в інших країнах, тобто основна ціль подорожі присвячена події, у якій турист прийматиме пасивну (спостерігача) або активну (учасника) участь. Це є унікальний вид туризму, оскільки за характером невичерпний.

Одним із видів івентивного (подієвого) туризму є фестивальний. Поняття «фестиваль» є досить широким і різними дослідниками трактується по-різному.

Фестиваль (*festival*) - це масове театралізоване святкове дійство, яке включає огляд або демонстрацію певних досягнень. Близьким до фестивалю є поняття «фієста» (*festa*) - традиційне народне свято, характерне для іспаномовних країн і поширене в країнах Середземномор'я.

Але ці поняття слід диференціювати. Фестиваль - це масове дійство, що проводиться на вулицях, у парках, стадіонах, клубах, вуличних майданчиках, що визначають специфіку і структуру фестивалів .

Аналогом фестивалів в Україні є народні гуляння, які є елементами культури певного народу і пов'язуються з традиціями й звичаями, склалися історично та передаються від покоління до покоління і зберігаються протягом тривалого часу .

Класифікувати фестивалі можна за рівнем проведення. Можемо виокремити міжнародний, всеукраїнський та регіональний рівні. Хоча слід зазначити, що цей поділ є досить умовним. Із часом фестиваль із регіонального може перерости в загальнодержавний, а згодом і в

міжнародний, або навпаки. Усе залежить від ефективності організації, популярності фестивалю, наявності спонсорів та багатьох інших чинників [1-3].

Фестивальний рух — це соціокультурний явище, яке полягає в організації та проведенні різноманітних фестивалів, які об'єднують людей навколо спільної теми, ідеї чи інтересу. Це може бути мистецький, музичний, культурний, спортивний або будь-який інший захід, спрямований на створення позитивного співтовариства та враження для учасників.

Основні характеристики фестивального руху включають:

1. Різноманітність та тематичність: фестивалі можуть бути спрямовані на різні теми — музика, мистецтво, кіно, їжа, наука, спорт тощо. Кожен фестиваль має свою унікальну атмосферу та характер.
2. Спільнотне об'єднання: фестивалі створюють можливість для спілкування та обміну ідеями серед учасників. Вони об'єднують людей, які цікавляться однаковими аспектами культури, мистецтва чи розваг.
3. Розваги та розвиток: фестивалі можуть включати в себе різноманітні розважальні та освітні заходи, такі як концерти, виставки, майстер-класи, лекції, спортивні події тощо.
4. Підтримка творчості та креативності: фестивалі сприяють розвитку та підтримці творчих та креативних індустрій. Вони можуть бути платформою для виступів та презентацій молодих талантів.
5. Туризм та економічний вплив: успішні фестивалі привертають туристів та сприяють розвитку місцевої економіки через реалізацію та послуги, пов'язані з фестивальними заходами.
6. Інновації та технології: деякі фестивалі використовують нові технології та інновації для створення унікальних вражень для учасників.
7. Залучення громадськості та волонтерів: фестивалі часто включають в себе участь волонтерів та активну участь громадськості у підготовці та проведенні заходів.

8. Підтримка місцевої культури та спадщини: фестивалі можуть бути засобом підтримки та вивчення місцевої культури, традицій та історії.

Фестивальний рух важливий для розвитку культурного та соціального життя в різних регіонах, а його розвиток може призвести до створення живих та привабливих громад.

1.2. Фестивальний туризм та його значення у розвитку міст та регіонів

Поняття “фестивального туризму” чи “фестивального туру” все частіше з’являються у переліку пропонованих туристичних послуг і завойовують все ширшу аудиторію.

Різноманітні за масштабами і змістом фестивалі відбуваються в різних країнах досить часто. Проте теоретики й практики в галузі туризму досі не обґрунтували поняття “фестивального туризму”, його специфічних ознак. Зважаючи на зростання зацікавленості до цього виду рекреаційно-туристської діяльності, залучення до нього все більшої кількості людей та ресурсів, вважаємо за потрібне обґрунтування приналежності фестивального туризму.

Фестивальні подорожі мають всі ознаки туризму. Фестивальний туризм довгий час знаходився на стику пізнавального, розважального та етнографічного туризму. Не відкидаємо можливості знаходження спільних ознак з іншими видами туризму, але у цього виду є яскраво виражені власні особливості, що дає можливість виділити такі 7 ознак фестивального туризму:

- подорожі є нетривалими (в середньому 3-5 днів);
- мають чітко виражені просторові рамки (місця проведення фестивалів);
- в останні роки спостерігається все більша зацікавленість до фестивалів та свят;
- простежується чітка історія розвитку фестивалів;
- мають мету, що відрізняється від мети пізнавального туризму;
- існують зв’язки з іншими видами туризму;
- створена система класифікацій цього виду туризму.

Саме слово “фестиваль” походить від французького слова festival, що означає «святковий». За визначенням енциклопедичного словника, фестиваль – масове святкування, музичні виступи, показ досягнень естрадного, кіно- та циркового мистецтва [4]. Пов’язуючи фестивальну діяльність із зростаючим туристичним рухом, а також зважаючи на міцний зв’язок з його складовими, можемо дати таке визначення: Фестивальний туризм – це організація короткотривалих пізнавальних подорожей терміном на 5-7 днів із метою відвідування певних подій (від концертів сучасної західної музики до релігійних святкувань, від етнічних карнавалів до парадів сучасних субкультур), з періодичністю 1 раз на рік.

За методикою “Класифікація туризму за метою подорожей” О.О Бейдика [5] була створена система зв’язків фестивального туризму з іншими видами туризму. (Рис. 1.1.)

Рис. 1.1 - Місце фестивального туризму в структурі туристичної діяльності

За даною схемою простежуються зв’язки фестивального туризму з культурно-розважальним, релігійним, пізнавальним, спортивним, та шоп-туризмом.

Сутнісна класифікація фестивального туризму має на меті встановити загальні принципи й закономірності встановлення класів. Для цього було

розглянуто всю множину факторів, за якими можуть класифікуватися фестивалі, виділено найбільш суттєві з них і надано змістовну інтерпретацію всім можливим класам досліджуваного об'єкта. Розглянемо можливу типізацію фестивального туризму. (Рис. 1.2.)

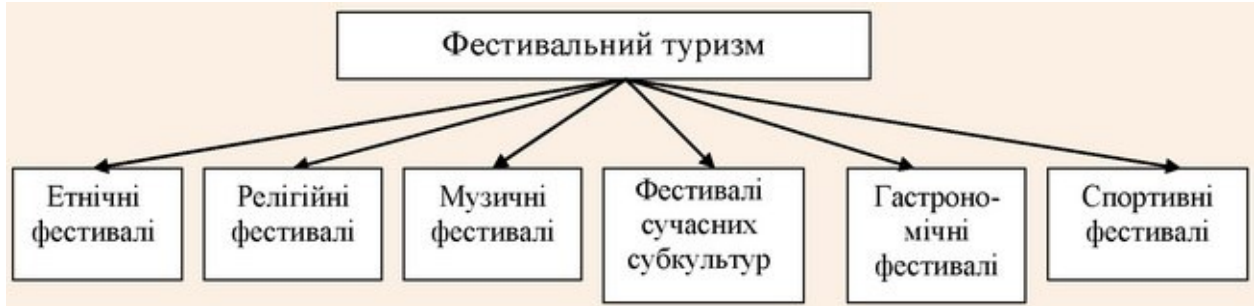

Рис. 1.2 - Типізація фестивального туризму

До етнічних фестивалів належать:

- різноманітні свята, пов'язані з язичницькими віруваннями (Африканські фестивалі, Івана Купала, Маланка);
- святкування християнських обрядів та свят (Масляна);
- свята, які були започатковані ще в Дохристиянські часи, але під впливом релігії дещо видозмінилися, набувши статусу християнських (Венеціанський карнавал);
- сучасні «збірні» етнічні фестивалі («Фольклорум» Німеччина).

До релігійних фестивалів належать:

- фестивалі, пов'язані зі світовими релігіями (Християнство, Буддизм, Іслам);
- фестивалі, пов'язані з національними релігіями (Іудаїзм, Зороастризм, Індуїзм);
- фестивалі, пов'язані з місцевими віруваннями (тотеїзм, фетишизм, магія, віра в духів предків і т.д.).

До музичних фестивалів належать:

- фестивалі (концерти) етнічної музики;
- фестивалі (концерти) класичної музики;
- фестивалі (концерти) сучасної музики.

До фестивалів сучасних субкультур належать:

- фестивалі та паради представників нетрадиційної сексуальної орієнтації;
- фестивалі кохання;
- різноманітні свята субкультур (Хіпі, Панк, Рок та ін.);
- кінофестивалі;
- фестивалі (покази) сучасної моди.

До гастрономічних фестивалів належать:

- фестивалі, пов'язані зі збором урожаю (Свято винограду);
- фестивалі, пов'язані певною національною стравою (Фестиваль бринзи);
- фестивалі, присвячені певному напою («Октоберфест», Свято молодого

вина (Грузія).

До спортивних фестивалів належать:

- фестивалі, пов'язані зі святкуванням спортивних подій (відкриття – закриття Олімпійських ігор);
- проведення різноманітних чемпіонатів (Чемпіонати світу з футболу, хокею та ін.).

Розглянемо класифікацію фестивалів за масштабами їх проведення (табл 1.1).

Таблиця 1.1

Класифікація фестивального туризму за масштабом проведення

Назва класу	Характерні риси	Назви фестивалів
Міжнародні фестивалі	Приїзд туристів із 3 і більше країн. Значна реклама. Масштаби охоплення туристів.	Карнавал у Ріо-де-Жанейро, Венеціанський Карнавал, Олімпійські ігри, Корида, Томатні бої, Новий рік у Китаї та Таїланді тощо
Національні фестивалі	Фестивалі проводяться в межах однієї країни. Реклама в національних засобах масової інформації.	Октоберфест (Німеччина), Станфордський фестиваль (Велика Британія),

	Залучення туристів своєї країни.	Сорочинський ярмарок (Україна) тощо.
Регіональні фестивалі	Свята, що проводяться в межах кількох сіл, або в одному місті. Оголошення лише в районній або в обласній газеті. Маловивчені і мало розрекламовані події серед туристів інших регіонів та інших країн.	«Храмові свята» у селах. Маланка. Дні міста. Ярмарки.

Характерними особливостями фестивалів за масштабами залучення туристів є їх функціонування на декількох рівнях: міжнародному, міжрегіональному (регіональному) і локальному. Відсутність національного рівня фестивалів у цій ієрархії пояснюється організацією таких фестивалів: практично для цього рівня стає безальтернативним залучення учасників не тільки своєї країни, але й представників сусідніх та інших країн з престижних і фахових міркувань та маркетингу. Це пояснюється також сучасними інформаційними технологіями та фінансово-інвестиційними ресурсами, необхідними для організації та підтримання престижу відповідних подій. Безумовно, фестивальний туризм - це також різновид подієвого туризму, який часто фігурує у класифікаціях туристичної діяльності [6].

Сталий розвиток міста передбачає збалансоване функціонування міського господарства, створення багатовимірного середовища для сучасного і наступних поколінь на основі раціонального використання ресурсів, технологічного переоснащення і реструктуризації підприємств, удосконалення соціальної, виробничої, транспортної, інженерної інфраструктури, поліпшення умов проживання, відпочинку й оздоровлення населення, збереження та збагачення культурної спадщини. Треба керуватися думкою Ганса Йонаса: “майбутнє людини є найпершим обов’язком людської колективної діяльності за

доби “всесильної” технічної цивілізації”. Отже, загалом для міст Європи, східною частиною якої є Україна, принцип сталості розвитку означає важливість сталого функціонування інфраструктури, фінансову стабільність місцевого бюджету, культурну стабільність місцевих традицій, звичаїв, вмінь та навичок, полі етнічну толерантність. Оскільки всі регіони і міста по-своєму унікальні, кожен із них має знайти власний шлях до стійкого розвитку, використовувати свої переваги, внутрішній потенціал і привабливість як основу для локально орієнтованих стратегій стійкого розвитку. Адже поліцентричність розвитку національних та регіональних рівнів означає, що кожне місто має бути одним з центрів певної діяльності, займати своє місце у загальнорегіональній та загальнонаціональній системі поділу праці та розподілу капіталу. Підтримка якісної туристичної інфраструктури, особливо у випадках депресивних територій, має стати пріоритетною у бюджетних розподілах видатків державного і регіонального рівнів. Фестивальний туризм потрібно розвивати як форму м’якого туризму, що добре пристосовується до місцевого різноманіття.

Для більшості регіонів України перспективними є історико-культурні та фестивальні маршрути, які знайомлять туристів з культурною спадщиною, місцевим колоритом та традиціями регіонів та міст. Це можуть бути тури вихідного дня, які розраховані на представників різних соціальних шарів: школярів, студентів, батьків з дітьми, людей похилого віку, бізнесменів, держслужбовців, військових та ін.

Переваги становлення туризму в малих містах та у регіонах їх розташування очевидні. Окрім відкриття нових спеціальностей та збільшення робочих місць, - це впровадження національного туристичного продукту, що характеризуватиме Україну якнайкраще, а також збільшення платоспроможності та життєвого рівня населення місцевості. А це, в свою чергу, спричинить підвищення прибуткової частини бюджету (як муніципального, так і державного) та видатків на історико-культурне відродження міст та регіонів.

1.3. Фестивальний туризм як чинник розвитку культурного туризму

Проведення та розвиток традиції культурно-масових заходів, зокрема фестивалів, є формою творчості. Фестивалі є важливим аспектом дослідження подій і представляють особливий інтерес для науковців з багатьох дисциплін, оскільки це універсальність фестивалю та популярність фестивального досвіду.

Особлива привабливість фестивалів визначається їхньою здатністю створити умови для творчості, залучити великі групи людей до змістовного дозвілля та отримати значну економічну вигоду для приймаючої сторони. Дозвілля, у цьому випадку, все більше перетворюється на споживчий товар і розглядається, включаючи час, необхідний для споживання товарів і послуг, стаючи разом з роботою невід'ємною частиною економічної системи.

Демонстрацією розширення мотиваційного розмаїття та спеціалізації інтересів мандрівника на різних аспектах культури та культурної спадщини країн і територій, які вони відвідують, є тенденції диверсифікації культурного туризму, який часто є фактором активізації подієвого туризму в певному регіоні світу.

Дослідження особливостей попиту та пропозиції на туристичні подорожі з культурними цілями на основі вивчення іноземних та національних джерел дозволяють зробити висновок, що сьогодні в міжнародному туризмі, окрім традиційного культурно-пізнавального туризму, реалізуються різні підвиди туризму. Вони дозволяють більш змістовно урізноманітнити дозвілля за допомогою інтерактивних програм відвідування.

У сучасній туристичній сфері важливо поєднати соціально-економічні умови, природний потенціал і культурне середовище, яке є вагомим туристичним ресурсом. Таке поєднання дозволяє розвивати

подієвий туризм, який, за оцінками Всесвітньої туристичної організації, стає одним із мотиваційних факторів вивчення культурних ресурсів. Слово Event (подія, подія) в англійській мові має дуже багато значень, зокрема, як соціально-культурна, технічна і навіть філософська подія або запланована суспільно-громадська подія/подія, яка відбувається в певний час і з має певну мету і має певну суспільну реакцію. Він поєднує деякі види традиційного відпочинку з активною та пасивною участю в різноманітних заходах.

Оскільки фестивалі та свята можуть стати ефективною технологією впливу на масову свідомість, формування споживчої свідомості, інтенсифікацію споживання, то комодизація стає систематичним процесом матеріалізації благ, які раніше не сприймалися товарами.

Комодизація призводить до того, що ефективність фестивалів і свят оцінюється з точки зору прибутковості та економічної ефективності, а сфера сакрального, того, що раніше неможливо було продати і купити і знаходиться в центрі суспільства, перебуває під тиском. з системи безлімітного споживання.

Культурний туризм і фестивальний туризм є однією з провідних домінуючих культурних практик, яка займає великий відсоток капіталовкладень у всіх розвинутих країнах і дає величезні кошти на розвиток культури в цілому. Культурне споживання цінностей у контексті мистецького та культурно-історичного потенціалу туризму реалізується у формі виробництва нових смислів, напрямків, образів і гештальтів повсякденного життя під час подорожей.

Розвиток міжнародних туристичних ринків культурних подій слід розглядати з різних точок зору – від індивідуального до соціального та локального, регіонального, національного та міжнародного рівнів створення культурного капіталу. Все більше новий підхід до оцінки впливу подієвого туризму стає новою парадигмою, хоча в деяких сферах він прямо суперечить переважно інструменталістичному підходу [7-25].

1.4 Перспективи розвитку фестивалів в Одеській області

Одеська область, яка славиться своєю багатою культурною спадщиною, має великий потенціал для розвитку фестивальної індустрії. Низка перспектив може відобразитися на подальшому успішному розвитку фестивалів в області.

Перш за все, це культурне розмаїття, використання багатой історії та культурної спадщини області для створення різноманітних тематичних фестивалів, залучення різноманітних мистецьких виразів та традицій місцевих громад.

Морський та пляжний туризм може стати затребуваним видом, а розвиток фестивалів на морському узбережжі та пляжах приверне потоки туристів, а саме фестивалі водних видів спорту, музики та культури, що відзначають багатий морський спадок області.

Організація фестивалів, присвячених традиційній одеській кухні, бессарабській кухні та кулінарним новинкам залишається актуальною і затребуваною, важливим є залучення шеф-кухарів, кулінарних майстерень та експозицій старовинних рецептів.

Не менш цікавими для розвитку Одеської області є організація музичних та художніх фестивалів, адже підтримка музичних та художніх талантів області може відбуватись через організацію фестивалів із залучення відомих виконавців та художників для привертання широкого загалу.

Актуальною тематикою для розвитку фестивального руху є організація фестивалю науки та освіти, що сприяє інноваціям через організацію фестивалів, присвячених науці та освіті, такі фестивалі мають включати майстер-класи, лекції та виставки, спрямовані на розвиток інтелектуального потенціалу регіону.

Не менш важливими на сьогодні є завдання пов'язані з екологічною освітою населення, популяризація збереження довкілля, охорона навколишнього

середовища, це можна реалізувати шляхом організації екологічних фестивалів та фестивалів зростання свідомості, присвячених екології та збереженню природи, із залученням громадськості до проблем екології та сталого розвитку.

У розвитку фестивального руху Одеської області вагомим інструментом є партнерство та інтеграція, а саме співпраця з місцевими підприємствами та організаціями для сприяння фінансуванню та підтримки фестивалів, взаємодія з туристичними агентствами для привертання відвідувачів.

Важливим аспектом є інтернаціоналізація фестивалів, залучення учасників, виконавців та відвідувачів з інших країн для збільшення міжнародної популярності та підтримка культурного обміну та співпраці з іншими містами чи країнами.

Здійснення таких ініціатив може сприяти створенню динамічної та привабливої фестивальної сцени в Одеській області, збільшуючи туристичний потенціал та піднімаючи рівень культурного життя в регіоні.

Висновки до розділу 1

Отже, основою сучасних фестивальних заходів є використання новітніх технологій у поєднанні зі створеним тематично єдиним сплавом різних видів мистецтв. При цьому основний жанр фестивалю залишається домінуючим, а всі інші види мистецтва допомагають реалізувати, втілити основну ідею фестивалю. Регіони України у фестивальному русі є дуже перспективними. Кожен із них має ряд унікальних характеристик, що зацікавлять як вітчизняну, так і міжнародну аудиторію.

Фестивалі є дієвим ресурсом для промоції історико-культурних можливостей України. На сучасному етапі фестивальна діяльність стає все більш популярною та затребуваною в Україні. З кожним роком актуалізується і розширюється тематична спрямованість фестивалів,

збільшується кількість українських та іноземних учасників, що дієво та позитивно сприяє формуванню іміджу України в європейському просторі.

РОЗДІЛ 2

Досвід організації фестивального руху та наукове обґрунтування можливостей його розвитку в Одеській області

2.1 Дослідження міжнародних фестивалів світу

Щороку по всьому світу проходять тисячі фестивалів: майже кожне містечко, кожна країна може похвалитися своїми особливими подіями. Фестивалі музики найрізноманітніших жанрів, арт-фестивалі, етно та традиційні свята тощо.

Фестивалі гуртують та об'єднують людей, дарують радість, позитив, незабутні емоції та враження. Побувати на фестивалі – це чудова нагода не лише розслабитися, відпочити і зарядитися позитивом, а й більше дізнатися про культуру країни, в якій проходить цей фестиваль, про її мешканців, традиції та звичаї.

Представляємо вам добірку із 10 дивовижних та колоритних фестивалів, які щороку проходять у різних куточках нашої планети.

1. Фестиваль бруду (BORYEONG MUD FESTIVAL), Південна Корея

Boryeong Mud Festival – це свято, приурочене бруду. Цей щорічний фестиваль проходить влітку в місті Порйон у Південній Кореї протягом двох тижнів, – переважно в середині липня. Вперше фестиваль бруду був організований у 1998 році, а сьогодні він привертає уваги мільйонів туристів щороку.

Болото, який обмазуються та кидаються учасники фестивалю, беруть із грязьових покладів Порйон. Ці грязі багаті мінералами і використовуються для виготовлення косметики.

Хочете забути про чистоту і знову відчутися себе дитиною? Спробуйте скупатися в болоті на Boryeong Mud Festival.

Рис. 2.1. - Фестиваль бруду (BORYEONG MUD FESTIVAL), Південна Корея

2. Водний фестиваль СОНГКРАН, Таїланд

Фестиваль Сонгкран є повною протилежністю фестивалю бруду в Кореї. Це традиційне святкування Нового року в Таїланді та Лаосі, яке річницює щороку з 13 по 15 квітня.

Слово "Сонгкран" у санскриті буквально перекладається як "зміна" або "трансформація". Протягом цих трьох днів, які в Таїланді оголошені офіційними вихідними, люди обливають один одного водою, символічно очищаючи душу та змиваючи гріхи.

Зазвичай центральні вулиці міст закриває влада, і вони стають ареною для водних баталій між різними групами молоді. На неперекритих вулицях патрулюють пікапи, що перевозять бочки з водою, з яких поливають перехожих і мотоциклістів.

Сам фестиваль води в Таїланді також включає участь слонів, які радісно обливають усіх перехожих із своїх хоботів. Залишитися сухим під час цього свята просто неможливо.

Рис. 2.2. - Водний фестиваль СОНГКРАН, Таїланд

3.Холі або фестиваль кольорів, Індія

Холі, відомий також як Фестиваль Кольорів, є улюбленим індуїстським святом весни, яке святкується в країнах, таких як Індія, Непал, Бангладеш, Пакистан, Шрі-Ланка, а також в інших регіонах з численною індуською діаспорою. Цей рухливий фестиваль зазвичай відзначається у лютому або березні.

Під час відзначення свята кольорів учасники обсипають один одного яскравою кольоровою пудрою та обливаються фарбованою водою. Це свято вражає своєю яскравістю і емоційністю. Як не сміятися, коли твоє обличчя прикрашене зеленим, синім і червоним?

2.3 - Холі або фестиваль кольорів, Індія

4. День мертвих, Мексика

День мертвих у Мексиці, замість того, щоб бути жахливим, як може здатися на перший погляд, є святом радості та життя. За дослідженнями вчених, ця традиція святкування сходиться корінням ще до часів племен майя, що колись населяли територію нинішньої Мексики.

Свято припадає на ніч з 1 на 2 листопада і пов'язане з католицьким святом Дня всіх святих, а також відомим святом Хелловін. Багато людей вірять у те, що у День мертвих душі померлих мають можливість відвідати тих, хто залишився серед живих.

У цей день люди відвідують могили своїх родичів, приносячи символічні подарунки, а на вулицях міст відбуваються справжні паради "мерців". Люди роблять макіяж на всій своїй обличчі та тілі, перетворюючись на ходячі скелети. Незважаючи на те, що свято приурочене до пам'яті померлих, ніхто тут не сумує – всі співають та веселяться. За віруванням мексиканців, смерть означає нове життя.

Рис. 2.4 - День мертвих, Мексика

5. Ла томатіна, Іспанія

Як часто ви маєте досвід кидання помідорами? Можливо, вам би хотілося насолоджуватися ванною, заповненою свіжими томатами? Якщо ви мрієте відчувати себе на 99% з томатів, вам варто відвідати річний міжнародний фестиваль Ла Томатіна в Іспанії.

Кожної останньої середи серпня іспанське місто Буньйоль (Валенсія) перетворюється на справжнє поле бою із томатами: учасники розкидають одне в одного помідори, купаються в калюжах томатного соку і давлять помідори ногами.

Звучить сигнал для початку томатного бою визначається спеціальною петардою, яка вилітає з міської ратуші о 10 годині в середу. Міська рада забезпечує понад 100 тоннами помідорів для учасників, при цьому важливо, щоб вони були дозрілими та м'якими, щоб уникнути травм та синців.

Рис. 2.5 - Ла томатіна, Іспанія

6. Фестиваль небесних ліхтариків, Тайвань

Пінгхі, або фестиваль небесних ліхтариків у Тайвані – чарівне та видовищне свято. Щорічно він проходить близько двох тижнів у лютому-березні. Кульмінація свята – це запуск тисячі небесних ліхтариків, до яких кожен бажаючий може прикріпити своє бажання, яке, за повір'ям, відлетівши у небо має точно здійснитися.

Рис. 2.6 - Фестиваль небесних ліхтариків, Тайвань

7. Карнавал у Ріо-де-Жанейро, Бразилія

Хто не чув про славетний карнавал у Ріо-де-Жанейро? Цей фестиваль визнаний символом веселих, грандіозних та розкішних святкувань. Карнавал влаштовується як на вулицях та площах міста, де чоловіки та жінки вражають своїм колоритним вбранням, блиском, різнокольоровими пір'ями та прикрасами, так і в павільйоні, де відбуваються змагання бразильських шкіл самби.

Карнавал триває протягом п'яти днів і завершується за 40 днів до Великодня. Щороку на карнавал з'їжджається понад 1 мільйон туристів із різних країн світу.

Рис. 2.7 - Карнавал у Ріо-де-Жанейро, Бразилія

8. Октоберфест, Німеччина

Октоберфест (з німецької "Свято жовтня") – це всесвітньовідомий найбільший пивний фестиваль, який проводиться у Мюнхені з 1810 року наприкінці вересня і триває два тижні. Традиційно фестиваль розпочинається парадом мюнхенських і баварських пивоварень (іншим компаніям з пивом не дозволяється брати участь у фестивалі), а потім відвідувачі свята можуть насолоджуватися двотижневим бенкетом.

Рис. 2.8- Октоберфест, Німеччина

9. Венеціанський карнавал, Італія

Венеційський карнавал, з історією тривалістю в 900 років, вважається найбільш елегантним, таємничим і вишуканим у світі. Це традиційне свято, яке щорічно відбувається у Венеції протягом тижня перед великим постом, представляє собою карнавал у костюмах, з урочистою ходою, виступами та виставами акторів. Невід'ємною частиною учасників є носіння знаменитих венеціанських масок і яскравих костюмів.

Протягом днів карнавалу Венеція перетворюється на велику театральну сцену, де всі одночасно виступають як актори і глядачі. Якщо ви хочете відчути себе таємничим персонажем із середньовіччя, то Венеція - саме те місце для вас.

Рис. 2.9 - Венеціанський карнавал, Італія

10. Фестиваль WOODSTOCK, Польща

Фестиваль рок-музики у Польщі під назвою Польський Вудсток (Przystanek Woodstock) щорічно проводиться з 1995 року. Це подія, яка отримала свою назву на честь легендарного Вудстокського фестивалю, що відбувся 15-17 серпня 1969 року в Бетелі (штат Нью-Йорк) і зібрав тоді близько 500 тисяч учасників.

Організатори позиціонують Польський Вудсток як "найбільший в Європі фестиваль на відкритому повітрі". Гасло фестивалю залишається незмінним ще з часів хіппі: "Любов, дружба і музика".

Польський Вудсток створює чудову можливість подорожувати в часі і зануритися в епоху 60-70-х років, коли процвітали бітники та хіппі, а також в період масових маршів за мир і любов у всьому світі. [26].

Рис. 2.10 - Фестиваль WOODSTOCK, Польща

Нідерланди відомі своєю багатою фестивальною культурою, яка привертає увагу та участь як місцевих жителів, так і туристів. Успішний досвід Нідерланд у проведенні фестивалів можна визначити кількома ключовими аспектами:

- мультикультурність та різноманітність тематик: Нідерланди організують фестивалі різноманітних тем, від музичних та художніх до гастрономічних та культурних.

- інтеграція різних жанрів: фестивалі часто поєднують різні жанри та види мистецтва, створюючи унікальні та креативні враження.

- інновації та експерименти:

- використання технологій: впровадження інноваційних технологій, таких як віртуальна реальність, розумні рішення для полегшення участі та навігації учасників.

- фестивалі інтерактивності: спроби розширити взаємодію учасників через інтерактивні ігри, майстер-класи та ділові заходи.

- стале зростання та визначені бренди: фестивалі з історією: традиційні фестивалі, які мають довгу історію та визначений стиль, стають брендами та приваблюють велику кількість учасників.

- постійне розширення: розвиток та розширення фестивалів, включаючи нові локації та ідеї.

- визначена інфраструктура: спеціалізовані майданчики та інфраструктура для фестивалів, яка дозволяє проводити масові заходи безпечно та комфортно.
- громадський транспорт: зручний громадський транспорт та легкий доступ до фестивальних майданчиків.
- участь громадськості та волонтерів, активна роль громади: велика участь місцевої громади в організації та проведенні фестивалів.
- волонтери та підтримка: активна участь волонтерів у забезпеченні безпеки, веденні заходів та комунікації з учасниками.
- співпраця з бізнесом та спонсорами: залучення бізнесу через спонсорські угоди, що дозволяє збільшити бюджет та рівень послуг
- безпека та ліцензування:
 - стандарти безпеки: високі стандарти безпеки, ліцензування та співпраця з місцевими владами для забезпечення спокійного та безпечного проведення фестивалів.
- інтернаціональна популярність: фестивалі з міжнародною участю: привертання учасників та виконавців з інших країн, що розширює аудиторію та підвищує міжнародну популярність.

Ці аспекти сприяють формуванню позитивного та вражаючого фестивального досвіду, що робить Нідерланди важливим центром фестивальної культури в Європі.

2.2. Аналіз успішних фестивалів України

Україна цікава своєю різноманітністю. Природа дарує нам гірські хребти, річкові каньйони, моря, озера, степи і навіть пустелі. Клімат від континентального до субтропічного тішить помірними температурами, вітрами та опадами. Археологія може похвалитися знахідками, старішими за Єгипетські піраміди. Архітектура вражає кількістю замків, фортець, храмів різних релігійних течій, дерев'яними церквами, старовинними будівлями,

кварталами та цілими площами міст. Недарма Список об'єктів Світової спадщини ЮНЕСКО в Україні (станом на 2013 рік) налічує 19 об'єктів.

Завдяки давній історії, специфічним умовам життя, перетину торгових шляхів та різноманітним політичним протистоянням сформувався значний культурний шар. Цю багатоаспектну сферу можна вивчати годинами, залишаючись при цьому в захваті від лекцій, томів літератури або повнометражних багатосерійних фільмів. І як кажуть: "Краще раз побачити, ніж 100 разів почути". Як здійснити це перегляд? Це досить просто! Достатньо взяти участь у тематичному фестивалі, що проводиться на території, яка вас найбільше привертає. Переконайтеся, це - найкращий спосіб відчутти різноманіття культури, спілкуватися з представниками, спостерігати за стародавніми традиціями та насолоджуватися красою природи та оточуючої архітектури. Щоб розширити свій огляд усього багатства України, пропонуємо розглянути перелік фестивалів, на яких ви зможете повністю відкрити для себе її унікальність.

1. Етнографічний фестиваль "Маланка-Фест"

Місяць та місце проведення: січень, м. Чернівці, Чернівецька обл.

Рис. 2.11 - Етнографічний фестиваль "Маланка-Фест"

Традиція відзначення свята Маланки має своє коріння в середньовічних карнавалах і пов'язана із стародавніми богами, потойбічними силами та духами предків. Вірування в те, що при зміні року на землю приходять різні сили, які визначають характер життя людей, додає святкуванню

різноманітність – веселе і сумне, страшне і дивакувате. Таким чином, люди обирають образи цих сил і вдаватися в загальну атмосферу свята.

Традиційно у перший день після Старого Нового року (15 січня) столиця Буковини приготується до фестивалю Маланки. Це унікальне подією буковинське свято, де представлені українська, бессарабська, гуцульська, молдавська та румунська Маланка, збережені традиції яких особливо активно проголошуються саме на Буковині. Деякі аматорські групи демонструють автентичні образи Маланки, які існують вже понад сто років.

Гості фестивалю матимуть змогу побачити 13-метрового Дракона, різдвяний вертеп "Єроди", чия традиція налічує 150 років, великий "казковий паровоз Disney", який введе глядачів у чарівний світ улюблених героїв з дитинства, Титанік, терористів, "зоопарк на колесах", хори шейхів, сучасних політиків, перебірки, вертепи, колядки та багато іншого. Це своєрідний буковинський карнавал, який збирає навколо себе прихильників народного мистецтва. І головне – для його спостереження не обов'язково вирушати у Венецію або Ріо. Він чекає на вас поруч.

2. Гастрономічний фестиваль “Галицька дефіляда”

Місяць та місце проведення: січень, квітень, липень, жовтень, м. Тернопіль, Тернопільська обл.

Рис. 2.12 - Гастрономічний фестиваль “Галицька дефіляда”

Фестиваль активно просуває Тернопільщину як головний центр гастрономії та органічної їжі в Галичині, спрямовуючи зусилля на те, щоб зробити Тернопіль ключовим пунктом гастрономічного туризму в Україні та відновити традицію колективного святкування. На заході готують страви, які були характерні для батьків та бабусь наших батьків. Використовують продукти, які вирощені в межах регіону і не містять шкідливих добавок. При приготуванні не використовують штучних консервантів, майонезів та кетчупів, надаючи перевагу здоровій, органічній і екологічно чистій їжі.

Організатори обіцяють проводити подібні заходи щоквартально, враховуючи те, що кожен сезон має свої особливі страви. Стіл весняний відрізняється від осіннього, а літні страви не мають аналогів серед зимових. Фестиваль, безумовно, має всі підстави для того, щоб стати міжнародним і виправдовувати своє існування.

Отже, варто тримати вухо востаннє і, якщо сприймаємо аромат галицької кухні, що носить з боку цього прекрасного міста, не вагаємось вирушити на дегустацію таких видатних страв, які, на перший погляд, є популярними, але водночас містять у собі багато історії, праці та культури наших предків.

3. Гастрономічний фестиваль “Червене вино”

Місяць та місце проведення: січень, м. Мукачево, Закарпатська обл.

Рис. 2.13 - Гастрономічний фестиваль “Червене вино”

Фестиваль вина "Червене вино" в Закарпатті, заснований тричі іменованими Василіями (Гонаком, Ковбаско та Ільтьо), є найстарішим, найбільшим і наймасовішим заходом такого роду в регіоні. Традиційно відбуваючись у день Святого Василя, у 2015 році цей фестиваль відзначить свою двадцятирічну історію. Зовсім не випадково він став визначальною рисою не лише Мукачева, а й усього Закарпаття. Сюди з'їжджаються винороби з різних куточків регіону. Проголюючись між павільйонами, можна відчутти, що опинився в справжньому винному краї.

У Закарпатті лише два підприємства мають ліцензію на продаж алкоголю у роздрібних магазинах (ця ліцензія коштує до 1 млн грн), хоча виноробів насправді гораздо більше. Фестивалі вина є своєрідним майданчиком для зустрічей між експертами в галузі виноробства та поціновувачами цього напою. Тут ви маєте унікальну можливість спробувати продукцію, яку ви не зможете знайти де-інде. У програмі свята різноманітні види вина: червоне, біле, рожеве, сухе, напівсухе, десертне. Серед представлених сортів ви зустрінете Іршаї-Олівер, Совіньйон Блан, Шардоне, Біанка, Біле Кюве, Кюве Розе, Розалін, Каберне-Совіньйон, Червоний букет, Кадарка, Сапераві, Цвайгелт, Вермут, Кагор та інші.

Одним словом, кожен поціновувач цього сонячного напою обов'язково знайде щось на свій смак.

4. Гастрономічний фестиваль “Конкурс різників свиней – гентешів” Місяць та місце проведення: січень, с. Геча, Закарпатська обл.

Рис. 2.14 - Гастрономічний фестиваль “Конкурс різників свиней – гентешів”

Майстри Гентеші володіють вмінням заготовки свинини та приготування страв з неї. У селі Геча угорська традиція стала не просто випадковою. Згуртоване проживання цього етносу на Берегівщині суттєво впливає на місцеву кухню, яка відрізняється не лише від української, але й від кухні Закарпаття. У той час як закарпатська кухня представляє суміш словацьких, угорських, українських і румунських впливів, на Берегівщині особливо виділяється гостра угорська кухня, де паприка і червоний перець стають обов'язковими компонентами кожної страви.

Традиційно фестиваль відбувається в останні вихідні січня, з участю близько 20 команд з України, Сербії та Угорщини, які продемонструють весь процес приготування їжі - від заготівлі свіжого м'яса до готової страви. У рамках заходу можна скуштувати традиційний угорський гуляш, гурку, свіжу торошкапусту, пікніки, шовдарь, сало, паприкаш, шкварки та інші копченості, які приваблюють тисячі туристів з усієї Європи. Все це супроводжується запальною музикою та запашним закарпатським вином. Серед багатьох закарпатських фестивалів, саме гастрономічний фестиваль у с. Геча був визнаний найкращим у 2010 році.

5. Гастрономічний фестиваль “Біле вино”

Місяць та місце проведення: березень, м. Берегово, Закарпатська обл.

Рис 2.15 - Гастрономічний фестиваль “Біле вино”

Починаючи з 2000 року, щороку в Берегово відзначається свято молодого вина "Біле вино". Члени Ордену святого Венцела, який об'єднує видатних місцевих виноробів, ініціюють це свято та активно сприяють популяризації винної слави Березівщини.

На фестивалі, крім найкращих сортів білого вина, будуть представлені вина різних видів, закарпатські сири, закуски до вина та найсмачніші страви з регіону. У ході свята відбудеться урочиста церемонія посвяти нових лицарів і фрейлін (придворних дам) в Винний лицарський орден святого Венцела. Також запланована концертна програма, виступи ансамблів та розіграш лотереї.

На фестивалі "Біле вино" відчуйте благородний дух винного лицарства та насолоджуйтеся усіма витонченостями цього винного свята.

6. Гастрономічний фестиваль вина та меду “Сонячний напій”

Місяць та місце проведення: травень, м. Ужгород, Закарпатська обл.

2.16 - Гастрономічний фестиваль вина та меду “Сонячний напій”

У традиційному фестивалі "Сонячний напій", який відбувається у початку травня в Ужгороді, запрошуюють мешканців та гостей Закарпаття на смакування натурального вина та меду. Участь у заході беруть декілька десятків виноробів регіону, а в старовинних королівських підвалах, відомих

як "Совине гніздо", ви можете безкоштовно випробувати понад 50 якісних вин, включаючи купажі на основі європейських сортів винограду та ексклюзивні авторські купажі, такі як "Чорний принц", "Сонце в бокалі", "Космічне" та "Жужіка ти солодка". Голова Спілки приватних виноградарів та виноробів Закарпаття, Олександр Ковач, настійно рекомендує додати до колекції напої врожаю 2011 року, оскільки той сезон виявився вельми сприятливим для виробництва високоякісних вин з чудовими умовами для витримки.

Організатори фестивалю приділяють значну увагу культурі споживання вина та обіцяють забезпечити скляні келихи з атрибутами свята, виключаючи пластикове посудження. Спеціальна дегустаційна комісія на заході визначатиме найкращі вина, нагороджуючи виноробів "золотими", "срібними" та "бронзовими" відзнаками.

На медових павільйонах, розташованих біля льохів, бджолярі пропонують популярні медові продукти, такі як квітковий, "майський" та липовий мед, пилок, віск, медові соти і навіть медовуху. Крім того, відвідувачі фестивалю матимуть можливість придбати сувеніри, солодощі, молочні делікатеси, такі як вурду, бринзу, домашній сир, продукцію закарпатських сироварень, а також смакувати шашликами, печеною рибою, картоплею, бограчем та іншими традиційними стравами Закарпаття.

Подія включає різноманітну культурно-розважальну програму, атракції, виступи художніх колективів та розіграш цінних призів.

7. Історичний фестиваль "Середньовічний Хотин"

Місяць та місце проведення: травень, м. Хотин, Чернівецька обл.

Рис. 2.17 - Історичний фестиваль “Середньовічний Хотин”

Якщо вам не вдається повернутися у минуле, тоді саме минуле прийде до вас. Протягом чотирьох днів під час травневих вихідних Хотинська фортеця перетворюється на середньовічне містечко під час наймасштабнішого історичного фестивалю в Україні під назвою "Середньовічний Хотин". Цей захід об'єднує любителів історичної реконструкції з України, Молдови і Татарстану, які змагаються за звання кращого у різних номінаціях, нараховуючи понад 300 учасників.

Серцем фестивалю є лицарські бої, що відбуваються під відкритим небом на спеціально підготовленому ристалищі. Додатковою видовищністю приносить джостінг, коли два вершники, наближаючись в галопі, завдають ударів списами по щитах один одного.

Гості фестивалю матимуть можливість переглядати середньовічні змагання, бугурти, а також реальну облогу фортеці. Вони зможуть зануритися в атмосферу середньовіччя, поживши в шатрі у справжньому середньовічному таборі, скуштувавши страв, популярних у XIII-XV століттях, та насолоджуючися музикою на флейті, гусях та волинці. Також вони матимуть змогу сфотографуватися з бійцями в автентичних обладунках, взяти участь в інтерактивних іграх для дітей та дорослих. На історичному ярмарку крамарі, ковалі, ювеліри та ткачі представлятимуть свої

середньовічні витвори. Під час фестивалю ви так сильно поглибитесь в його атмосферу, що з нетерпінням захочете повернутися наступного року.

"Середньовічний Хотин" - це відмінна можливість для всієї родини відпочити "середньовічно".8. Історичний фестиваль "Срібний Татош"

Місяць та місце проведення: травень, смт. Чинадієво, Закарпатська обл.

Рис. 2.18 - Історичний фестиваль "Срібний Татош"

Якщо ви прагнете знайти спокій після шумних травневих вихідних, насолодитися сонцем, насолоджуватися музикою і відпочивати в дружньому колі, тоді ми вас запрошуємо на унікальний в Закарпатті середньовічний фестиваль "Срібний Татош" – подію, присвячену красі, шляхетності, лицарству та романтиці.

Щоб відтворити атмосферу старовини, фортеця Сент Міклош на Мукачівщині збирає лицарів із різних країн, таких як Україна, Словаччина та Угорщина. Кожна команда демонструє конкретний історичний період. У показових виступах бійці відтворюють бойові сцени свого загону, влаштовуючи повноконтактні рицарські поєдинки без театральності чи компромісів. Обладунки та зброя - все справжнє, а удари не залишаються без слідів. Між боями лицедії розважають глядачів танцями, а музиканти розповідають історії давніх часів у своїх баладах.

На фестивалі будуть готуватися смачні страви за старовинними рецептами. Кожен учасник фестивалю матиме змогу зануритися в побут того періоду та приєднатися до середньовічного табору, взяти участь у майстер-

класах з танцю та ремесел, випробувати свої сили у стрільбі з лука та арбалета, а також придбати оригінальні речі на ярмарку. Вечірнім часом атмосферу засядькують фаєр-шоу та звуки середньовічної музики.

Срібний Татош, закарпатський пегас, який символізує чистоту, благородство, вірність і честь, запрошує вас насолодитися середньовічною містерією та відкрити світ легенд і героїв.

9. Історичний фестиваль “Porta Temporis” та кубок повітроплавання Місяць та місце проведення: травень, м. Кам’янець-Подільський, Хмельницька обл.

Рис. 2.19 - Історичний фестиваль “Porta Temporis” та кубок повітроплавання

Фестиваль "Ворота Часу", що відбувається в Кам'янці-Подільському, отримав свою назву з латини, що перекладається як "Ворота Часу". Навіть незважаючи на те, що це лише другий рік проведення фестивалю, він вже завоював міжнародний статус. Основною ідеєю заходу стали події Литовської епохи, зокрема битва під Синіми Водами (1362 рік), коли українсько-литовські війська розгромили татар.

Найвидатнішою особливістю цього фестивалю, яка відрізняє його від інших історичних реконструкцій, є можливість штурмувати оригінальне середньовічне фортифікаційне спорудження - "Руську Брану" (XV-XVIII століття). Помимо цього, гостей чекають традиційні елементи історичного фестивалю: лицарські турніри, змагання лучників, ремісничі майстер-класи,

уроки середньовічного танцю, виступи вуличних театрів та тематичний музичний супровід. У вечірній час гості можуть насолодитися лазерно-світловим шоу та унікальним фаєр-шоу.

Але Кам'янець-Подільський вражає не лише своєю старовинною історією. Це також один з провідних центрів повітроплавання в Україні. Щорічно в травні тут проходить спеціалізований фестиваль "Кубок Поділля з повітроплавання". На цьому заході над Кам'янцем-Подільським піднімається більше десятка повітряних куль з різних країн. Пілоти змагаються з вітром та один з одним, а глядачі можуть спостерігати за цією неймовірною подією, а також, за бажанням, особисто відчувти ейфорію польоту та побачити Кам'янець з висоти пташиного польоту.¹⁰ Історичний фестиваль "Русь пересопницька"

Місяць та місце проведення: травень, с. Пересопниця, Рівненська обл.

Рис. 2.20 - Історичний фестиваль "Русь пересопницька"

Організатори історичного фестивалю "Русь Пересопницька" запрошують вас в подорож із сучасності у Середньовіччя. Цей захід відбувається у самому серці Пересопницького князівства, яке контролювало шляхи від Волинського до Київського князівства в XVI столітті. Саме тут, у той час, було написано одне з найдорожчих духовних святинь українського народу – Пересопницьке Євангеліє, унікальна пам'ятка Волинської рукописної школи, яка залишається справжнім скарбом для культури України.

Незважаючи на те, що пройшло багато часу з тих подій, пам'ять про наших предків живе в нас. Організатори фестивалю прагнуть відтворити побут, культуру та воєнне мистецтво тих часів, які відтіняться на території культурно-археологічного центру "Пересопниця". Захід включатиме штурм фортеці, показові бої середньовічних воїнів, виконання українських пісень та зачаровуючу гру на народних інструментах. Також ви зможете взяти участь у майстер-класах з відродження народних традицій, танцю та стародавніх ремесел. Особливою подією свята стане розкішна церемонія весілля галицького князя Ярослава Осмомисла (Мудрого) з княжною Ольгою з Суздаля - події, яку ви не побачите ніде інде.

"Русь-Пересопницька" акцентує увагу на необхідності вивчення історії краю та проведення археологічних досліджень.

11. Етнографічний фестиваль "Проводи отар на полонину"

Місяць та місце проведення: травень, смт. Міжгір'я, Закарпатська обл.

Рис. 2.21 - Етнографічний фестиваль "Проводи отар на полонину"

З давніх-давен на Міжгірщині відзначають проводи отар, які розгортаються на Синевирському перевалі, одному з наймальовничіших куточків області. Під вишуканим фоном гірських краєвидів проходять масові народні гуляння, під час яких вівчарі, супроводжуючи себе звуками трембіт, ведуть отари на полонину.

На святковому майданчику гості можуть насолоджуватися виступами найкращих творчих колективів Міжгірського району, брати участь у майстер-класах ковальського мистецтва, спостерігати за традиційним приготуванням продуктів від вівчарства (сиру, вурди та бринзи), дивитися виставки та купувати вироби народних умільців. Крім того, протягом проводів влаштовуються спортивні змагання, ігри та розваги.

Неодмінно влаштовують традиційну вівчарську ватру, магічний вогонь, який призначений відлякувати звірину і злих духів, а також надавати ватажникам тепла і затишку.

Під час проводів звичайно передають побажання вівчарям про вдале літо, оскільки вівці пастимуться на полонинах до початку вересня. Також враховують, що з травня по всій тривалості сезону готують смачну і корисну бринзу, яку називають "Біле золото Карпат".

12. Гастрономічний “Фестиваль ріплянки”

Місяць та місце проведення: червень, с. Колочава, Закарпатська обл.

Рис. 2.22 - Гастрономічний “Фестиваль ріплянки”

Закарпатці здавна вважали ріплюнку традиційним продуктом, який відігравав роль другого хліба у повсякденному житті верховинців. Цю страву подавали на стіл щодня і взяли з собою у подорожі. Ріплюнка у кожній закарпатській родині завжди символізувала єднання.

Таким чином, в Колочаві, на Закарпатті, вперше започатковано проведення фестивалю ріплюнки в музеї під відкритим небом. Святкування ріплюнки супроводжується народними гуляннями, театралізованими подіями та конкурсом на найсмачнішу ріплюнку. Господині готують цю страву, додаючи до неї бринзу, грибочки, обмочку зі сметани чи м'ясо, кожна з них має свій унікальний секрет. Свято завершується нагородженням переможців, проте основним результатом є задоволення та насолода гостей.

13. Історичне арт-шоу “Ніч в Луцькому замку”

Місяць та місце проведення: червень, м. Луцьк, Волинська обл.

2.23 - Історичне арт-шоу “Ніч в Луцькому замку”

Час здається слідує назад, відкриваючи перед нами зображення лицарів, князівень, таємничих постатей у давніх підземеллях та низці коронованих осіб. Галасливий ремісничий ярмарок, де кожен охочий може власноруч створити горня, торбинку з жита і ромашок чи підкову на щастя, створює атмосферу неповторного історичного уроку. Бенкет у замку теж

огорнутий ауурою минулого: запечені в соломі коропи, м'ясо на рожні. Усе це можна відчутти, відвідавши історичне арт-шоу "Ніч в Луцькому замку".

Початок шоу – це театралізоване введення, де королівська знать вітає гостей. Майданчики ковалів, художників і лицарські бої працюють на території замку. Давню епоху відтворюють середньовічні музиканти, ремісники і клуби історичної реконструкції. Містичність і таємничість події підсилюють виступи етно-формацій та театру вогню. Виступи містичної феєрії "Нічні янголи", театралізовані екскурсії "Крізь віки" та "Легенди замку Любарта" викликають великий інтерес відвідувачів. Сучасне музичне мистецтво представляють відомі гурти України та закордоння.

Протягом ночі в Луцькому замку триває ярмарок майстрів народної творчості, середньовічні розваги, презентація напоїв і страв за давніми рецептами. Відвідувачі даного дійства отримують задоволення від не тільки запропонованої медовухи, але й від веселощів, що надають події.

14. Етнографічний фестиваль гончарства

Місяць та місце проведення: червень, с. Опішне, Полтавська обл.

Рис. 2.24 - Етнографічний фестиваль гончарства

Україна завжди визнавалася однією з провідних країн у галузі гончарного мистецтва у всьому світі. Національний фестиваль гончарства на Полтавщині є унікальним способом не лише збереження національної ідентичності українців, а й стимулює творчий розвиток і популяризацію національних мистецьких традицій. Тут стародавнє гармонійно

переплітається з сучасністю, а фестиваль-конкурс гончарського бодіпейнтингу, де тіло прикрашається глиною, додає новий рівень мистецтва.

Відвідувачі мають можливість не лише насолодитися класичними майстер-класами гончарного мистецтва, але й взяти участь у фестивалі, де представлено страви національної кухні. Також запропоновано прокататися на кінному возі, насолоджуватися виступами фольклорних гуртів, а на виставках кераміки можна насолодитися роботами майстрів. Арт-ярмарок дозволяє купити собі щось особливе. Крім того, участь у ковальських майстер-класах надасть вам можливість відчувати себе ковалем власного щастя.

Малеча також не залишиться осторонь, адже для неї передбачені спеціальні дитячі атракціони, конкурси та розваги, які зацікавлять дітей різних вікових груп. Відчуйте себе справжнім українським ремісником на фестивалі гончарства в Опішне.

15. Етнографічний фестиваль “Забави у княжому місті”

Місяць та місце проведення: липень, м. Теробовля, Тернопільська обл.

Рис. 2.25 - Етнографічний фестиваль “Забави у княжому місті”

Ласкаво запрошуємо вас в літописне місто Теробовля на щорічний етнографічний фестиваль "Забави у княжому місті". Учасники заходу збираються біля унікального пам'ятника князю Васильку, який є єдиним в Україні. Під супровід оркестру вони вирушають маршем на Замкову гору.

Цей захід настільки яскравий та святковий, що відволікає тереховлянців та гостей від повсякденних турбот і проблем.

Головна подія відбувається на Замковій горі, де розпочинається заходження Князя Василька, володаря старовинної Тереховлі. Понад 30 колективів з різних куточків України представляють автентичну музику, фольклор і танці різних етнічних регіонів. Для гостей фестивалю організують різноманітні ігри та конкурси. Також у межах заходу відбувається виставка майстрів декоративно-прикладного та образотворчого мистецтва. Всі охочі можуть придбати вишиванки, керамічні вироби, насолодитися якісним пивом чи медовухою, а також скуштувати українських страв.

16. Етнографічний фестиваль “Лемківська ватра”

Місяць та місце проведення: липень, с. Кострино, Закарпатська обл.

Рис.2.26 - Етнографічний фестиваль “Лемківська ватра”

Лемки, як найбільш західна гілка українського народу, здавна проживали на своїх землях, передавши традиції з покоління в покоління. Проте через турбулентні події перед другою світовою війною їхні землі стали відокремленими від інших українських територій і опинилися в районі, відомому як "Закерзоння" (за лінією Керзону). З цього приводу лемки вирішили організувати фестиваль "Лемківська ватра".

У середині липня життя повертається в село Кострино, яке стає центром активності для лемківських осередків із Закарпаття, Львівщини,

Тернопільщини, Івано-Франківщини, Польщі, Словаччини, Сербії та інших регіонів, де проживає ця етнічна меншина. На імprovізованій сцені під відкритим небом звучать вітальні промови та відбувається надзвичайно колоритний концерт митців, що виконують твори лемківської спадщини. Також проводяться майстер-класи з виготовлення ляльок та художньої вишивки, розгортається виставка декоративно-прикладного мистецтва, а для дітей організовані розважальні програми. Кожен гість знайде щось для своєї душі.

Головною подією стає запалювання ватри, біля якої до ранку відбуваються неперервні розмови, спогади та оповіді, а пісні лунають до самого ранку.

17. Етнографічний фестиваль “Петрівський ярмарок”

Місяць та місце проведення: липень, м. Чернівці, Чернівецька обл.

Рис. 2.27 - Етнографічний фестиваль “Петрівський ярмарок”

Про Сорочинський ярмарок, ймовірно, вже чули всі, але менш відомий західноукраїнський ярмарок – найстаріший. Традиція великого ярмарку у Чернівцях під час свята Петра і Павла налічує вже понад два століття. Сучасний Петрівський ярмарок – це очікуване свято для міського населення та гостей міста, яке включає святкові промови, традиційні майстер-класи народних ремісників, веселі танці, промоакції, виставки і цікаві зустрічі.

Головна алея парку імені Т. Шевченка завжди відводиться під простір для народних майстрів. На виставках-продажах виробів ремісників приєднуються туристичні фірми, автосалони, виробники промислової та харчової продукції Буковини та інших регіонів. Окрім різноманітних виставок-продажів, відбувається дегустація національної кухні Буковини, "Свято пива", "Фестиваль вина", акції "Світ морозива". Кондитерські цехи та міні-пекарні радять усім смачними десертами.

Головний проспект парку відводиться для майстрів народної творчості, які презентують і продають свої унікальні вироби декоративно-прикладного мистецтва. В програмі Петрівського ярмарку також включені покази моделей одягу та зачісок, концерти аматорських колективів, різноманітні спортивні події, конкурси та ігри.

18. Історичний фестиваль "Форпост"

Рис. 2.28 - Історичний фестиваль "Форпост"

"Форпост" представляє себе як "найбільший український фестиваль середньовічної культури", і його розмірів вистачає для виправдання цього твердження. Це історичне подія вражає спочатку своїм місцем проведення – територією одного з найвеличніших фортець України, Старої фортеці в Кам'янці-Подільському. Протягом трьох днів учасники фестивалю переносяться в відтворене середньовічне поселення XIV-XV століть, свідчать про середньовічні битви, турніри лицарів та лучників, беруть участь у різноманітних майстер-класах, насолоджуються автентичними стравами в

давніх харчівнях, торгують на середньовічних ярмарках і захоплено спостерігають за виступами вуличних театрів вдень та вогняними шоу вночі. Учасники, які оформлені в історичних костюмах, мають можливість прийняти участь в конкурсі на кращий вигляд. Музичні насолоди та танці доступні біля великої сцени під акомпанемент популярних фольклорних колективів з України та за її межами.

19. Гастрономічний фестиваль чорниць “Верховинська яфина”

Місяць та місце проведення: серпень, с. Гукливе, Закарпатська обл.

Рис. 2.29 - Гастрономічний фестиваль чорниць “Верховинська яфина”

Жителі села Гукливе, розташованого в підніжжі Боржавських полонин, вважають своє місце і його околиці епіцентром чорницевого дива. Місцева громада переконана, що саме тут розташовані найбільші гірські поля чорниць у країні. За ці місця ягоду шанують настільки, що навіть встановили їй пам'ятник (єдиний в Україні). Крім того, щорічно тут проводять фестиваль, головним героєм якого є яфина (чорниця).

На святі ви можете насолоджуватися свіжими чорницями та стравами з них: млинцями, варениками, пирогами, гомбовцями, різноманітними десертами, варенням, запиваючи це все ягідною палинкою. Гостей фестивалю також чекають веселі гудацькі мелодії, конкурси та різноманітні

розваги. Усі відвідувачі, які приходять у вишиванках, отримують солодкі подарунки.

20. Історичний фестиваль “ТуСтань!”

Місяць та місце проведення: серпень, с. Урич, Львівська обл.

Рис. 2.30 - Історичний фестиваль “ТуСтань!”

Фестиваль української середньовічної культури "ТуСтань!" відбувається в спекотну пору року у селі Урич. Протягом трьох днів давньоукраїнське місто-фортеця, де відбувається подія, повністю оживає та наповнюється яскравим сплетінням барв, звуків і ароматів минулого. Виступи вуличних музикантів, аутентична середньовічна кухня, стрільба з луків і арбалетів (включаючи нічний тир з вогняними стрілами), майстер-класи ремісників, нічні етно-танці, а також традиційні лицарські турніри і вражаючий нічний штурм фортеці – ось ключові елементи цього захоплюючого фестивалю.

Щороку "ТуСтань!" розширює свій арсенал новими можливостями, серед останніх – можливість для кожного відвідувача не лише спостерігати, але й стати активним учасником подій.

21. Гастрономічний фестиваль “Сливовий леквар”

Місяць та місце проведення: серпень, с. Геча, Закарпатська обл.

Рис. 2.31 - Гастрономічний фестиваль “Сливовий леквар”

А чи відомо вам, що таке леквар? Якщо ви вже знайомі з цим, ми запрошуємо вас насолодитися його винятковим смаком! А якщо ні, обов'язково відвідайте фестиваль "Сливогого леквару" в селі Геча, Закарпатської області. Саме тут ви матимете унікальну можливість ознайомитися з цим особливим видом варення, який вже завоював серця багатьох українців.

У програмі свята передбачено приготування леквару та солодких страв за старовинними угорськими рецептами, використовуючи сливове повидло (такі як тістечка-калачі, гомбовці, кіфлики, фанки). Крім того, місцеві господині будуть змагатися в приготуванні найкращого бограчу та навиворіт нароблять смачних голубців. Усе свято виповнене колоритною музикою, танцями та розвагами.

Зазначимо, що для приготування бограчу потрібно 2,5 години, тоді як для отримання смачного леквару потрібно витримати 24 години безперервного помішування. Гості фестивалю матимуть змогу на власні очі спостерігати, як дозрілі сливи-бистриці перетворюються на ароматну темно-

червону масу. Власник найсмачнішого варення отримає у нагороду 30-літровий казан та приладдя для варки сливового леквару.

22. Історичний фестиваль “Стародавній Меджибіж”

Місяць та місце проведення: серпень, смт. Меджибіж, Хмельницька обл.

Рис. 2.32 -Історичний фестиваль “Стародавній Меджибіж”

"Стародавній Меджибіж" визнаний одним із найдавніших та найвизначніших фестивалів в Україні, що реконструює атмосферу середньовіччя на території древньої Меджибізької фортеці. Лицарські поєдинки та масові битви супроводжуються захоплюючим музичним супроводом, виступами вуличних акторів, танцюристів та фаєр-шоу.

Протягом трьох днів на території фестивалю відтворюється живе середньовічне військове поселення, де проходить ярмарок народних майстрів. У середньовічній харчевні відвідувачі можуть скуштувати страви, приготовлені за оригінальними старовинними рецептами. Адже повноцінні середньовічні бої та масові групові поєдинки створюють неповторне видовище, наповнене адреналіном, захопленням, страхом перед противником та радістю перемоги, яке відчуває кожен відвідувач заходу.

23. Етнографічний фестиваль “Сорочинський ярмарок”

Місяць та місце проведення: серпень, с. Великі Сорочинці, Полтавська обл.

Рис. 2.33 - Етнографічний фестиваль “Сорочинський ярмарок”

Національний Сорочинський ярмарок, невідомо відступаючи від свого статусу найбільшого та найпопулярнішого ярмарково-виставкового заходу в Україні, щорічно приваблює до мільйона відвідувачів. За цю популярність слід вдячити видатному письменнику Миколі Гоголю, який вшанував Сорочинський ярмарок у своєму творі однойменної назви.

Триваючи протягом шести днів, це величне свято об'єднує близько 200 різноманітних заходів, серед яких значна кількість культурно-мистецьких подій: народні майстер-класи, театралізовані постановки, виступи відомих музичних колективів, а також перегляди видатних українських фільмів.

На ярмарку свою продукцію представляють понад 1500 виробників з усієї України, охоплюючи галузі харчової промисловості, виробництва легкої та важкої промисловості. Покупці можуть не лише придбати готові товари, але й взяти участь у понад 20 відкритих майстер-класах народних ремесел, таких як гончарство, розпис писанок, виготовлення прикрас, вишивка, ляльок-мотанок та інше.

24. Гастрономічний фестиваль “Гуцульська бринза”

Місяць та місце проведення: вересень, м. Рахів, Закарпатська обл.

Рис. 2.34 - Гастрономічний фестиваль “Гуцульська бринза”

На щорічному найбільшому Карпатському фестивалі "Гуцульська бринза" в столиці Гуцульщини, туристи з різних регіонів України та за кордону мають змогу насолоджуватися вишуканими стравами, серед яких виділяються вівчарський куліш, галушки, вареники, токан і вурда. Однак найсмачніше і найцінніше вважається "Біле золото Карпат" – гуцульська бринза.

Це свято, приурочене поверненню вівчарів з полонини додому, розпочинається урочистим маршем, в якому учасники, вдягнені в яскраве гуцульське вбрання, йдуть на г. Буркут під супровід гри на народних інструментах та гуцульських співів. Тут відбувається святкування, якому піддається основна страва – бринза, приготована з овечого молока за допомогою ферменту з натурального сичуга.

Гуцульські виробники підкреслюють екологічність та натуральність свого продукту, підкреслюючи, що вживання бринзи є корисним для здоров'я, особливо для чоловіків. Фестиваль пропонує широкий вибір бринзи, інших сирів та страв на їхній основі, включаючи сирний коник.

Рахівський фестиваль спрямований на розвиток вівчарства та туризму, а також на популяризацію гуцульської культури. Учасники з селищ Гуцульщини оформлюють свої павільйони в автентичному стилі з використанням рушників, килимів та гуцульських страв. Фестиваль також включає в себе виступи гуцульських колективів, майстер-класи народних ремесел та різноманітні конкурси, завершуючись вівчарською ватрою як символом оберегу полонини та овець.

25. Гастрономічний фестиваль "Борщ"ів"

Місяць та місце проведення: вересень, м. Борщів, Тернопільська обл.

Рис. 2.35 - Гастрономічний фестиваль “Борщ”ів”

Борщ є витвором тисячолітнього українського кулінарного мистецтва. Недарма кажуть, що він не “вариться”, а “твориться”. Особливість борщу – в його неповторності. Це страва унікальна, скільки господинь – стільки й смаків.

Борщ в Україні оточений справжнім культом і має багату історію. Ще на Запорізькій Січі переперчений борщ (так званий “мудрий борщ”) використовували для випробування молодих козаків на стійкість і витримку. А одне містечко на Тернопільщині навіть завдячує борщу своєю назвою: за легендою, мешканці нібито втопили татарина, якому не сподобалась місцева кухня, в казані з борщем. Так місто і назвали – Борщів.

Тому нічого дивного, що саме це місто раз на рік стає столицею традиційного українського куховарства. На початку вересня в ньому проходить народний фестиваль борщу з нехитрою назвою “Борщ”ів”. Програма свята завжди насичена, весела, пізнавальна та смачна. Близько півсотні навколишніх сіл представляють свій борщ, який за самобутніми рецептами готують місцеві господині вже не одну сотню років. Крім того, додатково для всіх бажаючих готується борщ безпосередньо у великому казані на багатті.

До борщу традиційно пропонують пампушки та інші смачні страви національної кухні. Не обходиться і без розваг: всі відвідувачі можуть насолодитися народною музикою, піснями та танцями, а за бажання і долучитися до них.

Тож на осінь готуйте ложку побільше та не пропустіть можливості зануритись у найсмачніші українські традиції!

26. Етнографічний фестиваль “Берегфест”

Місяць та місце проведення: вересень, м. Берегово, Закарпатська обл.

Рис. 2.36 - Гастрономічний фестиваль “Борщ’їв”

Щорічно, наприкінці вересня, мальовниче місто Берегове на Закарпатті приймає все більше гостей на вражаючому етнофестивалі "Берегфест", який має уже 50-річну історію та відзначається надзвичайно насиченою розважальною програмою.

Програма фестивалю, незважаючи на його одноденний формат, вражає різноманітністю подій. Основна ідея полягає у відродженні давніх народних традицій регіону. Святкова подія включає у себе урочисту костюмовану ходу учасників і відтворення традицій виноробства, коли перший урожай винограду вручали чавити у винних діжках незайманим дівчатам босоніж. Також заплановані грандіозні лицарські бої, стрільба з лука, шахові та мініфутбольні турніри, польоти на повітряних кулях, народні гуляння, танці та різноманітні конкурси.

Учасники можуть взяти участь у майстер-класах з народної творчості і промислів, відчувати себе справжнім ковалем, гончарем чи ткачем. На ярмарку-дегустації закарпатських вин кожен зможе насолоджуватися різноманітними кулінарними майстер-класами. Святковий день завершується концертом із виступами відомих виконавців, феєрверком та етнодискотекою. "Берегфест" без сумнівів є наймасштабнішою та найяскравішою подією Закарпаття, яка задовольнить інтереси кожного учасника.

27. Гастрономічний фестиваль “Золотий гуляш”

Місяць та місце проведення: жовтень, с. Мужієво, Закарпатська обл.

Рис. 2.37 - Гастрономічний фестиваль “Золотий гуляш”

Не секрет, що одним із найкращих способів пізнання іншої культури є випробування її традиційної кухні. Для цього не обов'язково подорожувати далеко за кордоном. Наприклад, на Закарпатті є особливе місце, яке називають "українською Угорщиною" – це місто Берегове та його околиці, до яких входить село Мужієво. Тут протягом п'яти років поспіль проводиться смачний фестиваль угорсько-закарпатської кухні під назвою "Золотий гуляш".

Угорська кухня відома своїм традиційним гуляшем. На фестивалі це страву готують на відкритому вогнищі у спеціальному казанку, де вона насичується м'яким присмаком диму, поєднаним із пікантними відтінками малярської паприки, різних коренів і трав.

Протягом дня гості фестивалю можуть поринути в атмосферу угорських народних традицій, спостерігати за процесом приготування та насолоджуватися смаком традиційного угорського гуляшу. Також їм відкриється можливість скуштувати різноманітні страви та випічку від закарпатських господинь, а також спробувати найкращі місцеві вина від

виноробів. Щоб уникнути нудьги від поїдання та пиття, на сцені розважатимуть фольклорні колективи, а народні майстри продемонструють свою вправність, виготовляючи діжки та гнучкі обручі.

28. Історичний фестиваль “Стародавній Луцьк. Епоха Доблесті”

Місяць та місце проведення: жовтень, м. Луцьк, Волинська обл.

Рис. 2.38 - Історичний фестиваль “Стародавній Луцьк. Епоха Доблесті”

Мабуть, кожен з нас принаймні раз у житті мріяв перенестися в таємничу епоху середньовіччя, об'єднану легендами. Кожен хлопчик уявляв себе безстрашним лицарем, обласканим блискучими латами, а дівчинка - витонченою дамою.

Щоб зануритися у дух того часу, свідчити про запеклі бої лицарів та смакувати смачні традиційні страви, не треба вигадувати машину часу. Такий шанс чекає на кожного бажаючого кінця жовтня у місті Луцьк. Фестиваль "Стародавній Луцьк. Епоха доблесті" відбувається на території історичного замку та виконує роль своєрідного часового мосту між минулим і сьогоденням. Тут, перед очима гостей, сучасні лицарі з різних куточків України демонструють свою майстерність та здатність перемагати в масових боях, турнірах "п'ять на п'ять", у двобоях із мечем та щитом, будучи повністю озброєними мечами. Жива відтворення захоплюючого та непосягального шоу на час фестивалю анулюється реальними вм'ятинами від ударів по сталевих лицарських обладунках.

Під час перерв між турнірами гості можуть ознайомитися зі звичаями та культурою етносів, які населяли територію міста століття тому, а також прийняти участь у стрільбі з лука чи спробувати себе в ролі ремісників.

29. Етнографічний фестиваль “День Св. Мартина”

Місяць та місце проведення: листопад, м. Мукачево, Закарпатська обл.

Рис. 2.39 - Етнографічний фестиваль “День Св. Мартина”

Святого Мартина Турського високо шанують у Європі, день його пам’яті відзначається 11 листопада. В цей день традиційно вживають смажену гуся, насолоджуються молодим вином, займаються благодійністю та готуються до посту перед Різдом.

Українці відзначають Святого Мартина як офіційного покровителя міста Мукачево ще з XIV століття. Програма святкування його дня в цьому місті щороку стає все більш насиченою, і саме свято проводиться із розмахом. Наприклад, у 2014 році святкування дня Святого Мартина в Мукачево триватиме три дні: з 9 по 11 листопада. В центрі міста відбудуться кулінарні ярмарки, художні виставки, благодійні акції та різноманітні майстер-класи, такі як той, який присвячений виготовленню небесних ліхтариків. Ще однією особливістю фестивалю буде окроплення землі

молодим вином як символ подяки за зібраний врожай. Відвідувачі матимуть можливість спостерігати за показовими лицарськими боями та створенням пісочної анімації на тему "Легенди про Святого Мартина".

Кульмінацією свята стане дитяча хода з власноруч виготовленими небесними ліхтариками та їхній масовий запуск у вечірнє небо, театралізоване виконання відомих історій про Святого Мартина, вогняне шоу та святковий концерт. День Святого Мартина - це справжнє добре та тепле свято, яке зацікавить як дорослих, так і малечу.

30. Гастрономічний фестиваль молодого вина “Закарпатське Божоле”

Місяць та місце проведення: листопад, м. Ужгород, Закарпатська обл.

Рис. 2.40 - Гастрономічний фестиваль молодого вина “Закарпатське Божоле”

Традиційне свято молодого вина "Закарпатське Божоле" вже стало невід'ємною частиною культури Закарпаття, маючи свої корені у Франції XIX століття. Божоле — це вино, яке виготовляється швидко та не призначене для тривалого зберігання. Воно виділяється своєю унікальною м'якістю та легкістю, яскравим коліром, насиченим ароматом, а також корисними властивостями для здоров'я.

Учасники фестивалю у місті Ужгород представляють зразки цього вина від видатних виноробів з різних районів Закарпаття. Окрім самої дегустації, відвідувачі матимуть можливість взяти участь у "винних лотереях" та розіграшах, визначенні найкращого винороба за народним голосуванням, а також чекає чимало розваг, таких як народні гри та конкурси, культурні

виступи фольклорних колективів та можливість відзначитися народними танцями.

Спеціально відведені для фестивалю старовинні винні підвали, безсумнівно, додають свою атмосферу події, допомагаючи створити неповторний настрій. Крім того, відбудеться ярмарок меду та різноманітної продукції бджільництва, де кожен зможе ознайомитися з традиціями та історією закарпатського виноробства. Тож обов'язково приїжджайте та зацініть смак молодого закарпатського вина [27].

2.3 Дослідження зацікавленості фестивальним рухом для розвитку Одеської області

Було проведено наукові дослідження методом опитування для виявлення зацікавленості фестивальним рухом, відношення респондентів до участі у фестивалях, їх бачення розвитку фестивального руху в Одеській області. Результати представлені у вигляді діаграм на рисунках.

В опитуванні приймало участь 307 респондентів.

Ваш вік

307 ответов

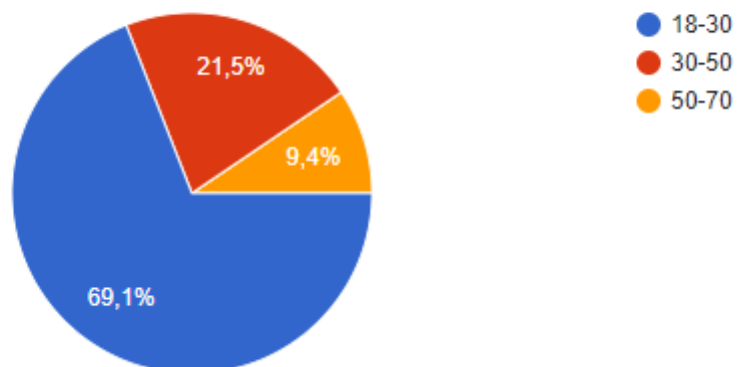

Рис. 2.41 – Аналіз вікової категорії респондентів

Серед 307 респондентів найбільш активними учасниками опитування були люди вікової категорії 18-30 років (69,1 %).

Чи приймаєте ви участь у фестивалях, чи цікавить вас таких вид заходів?

307 ответов

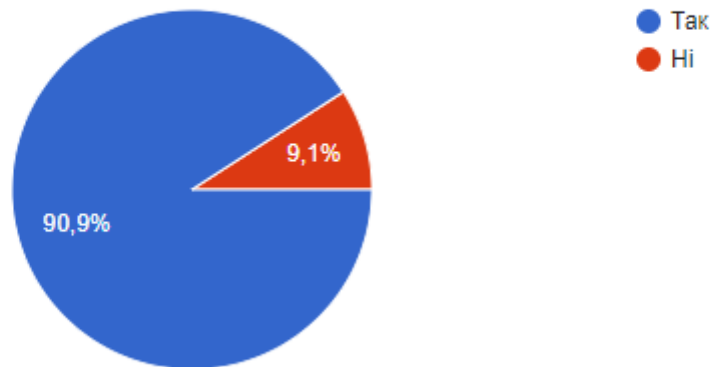

Рис. 2.42. – Виявлення бажання участі у фестивальных заходах

Результати опитування показали активність респондентів, 90,9 % опитаних відповіли, що приймають активну участь у фестивалях, що свідчить про їх затребуваність.

Чи задовільняє Вас асортимент фестивалів в Одеській області

307 ответов

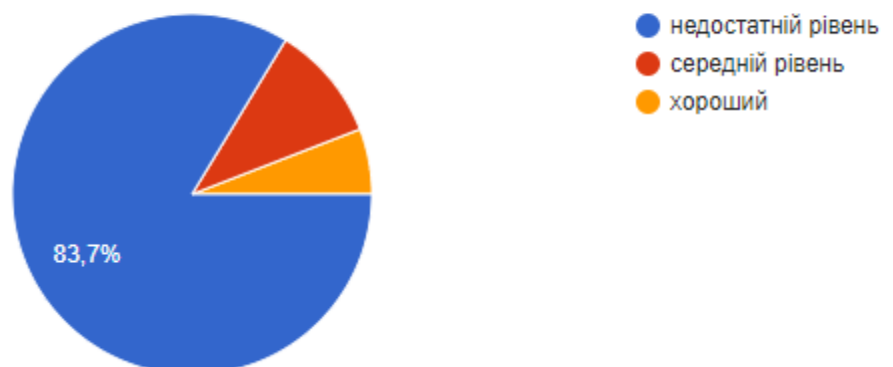

Рис. 2.43. – Аналіз задоволеності асортиментом фестивалів в Одеській області

Результати опитування демонструють незадоволеність респондентів асортиментом фестивалів в Одеській області. 83, 7 % опитаних підтвердили недостатній асортимент в Одеській області, тому в перспективі розширення асортименту фестивалів в Одеській області є перспективним.

Рис. 2.44 – Аналіз зацікавленості у фестивалях за видами

Результати опитування щодо зацікавленості у фестивалях за видами демонструють те, що більшість респондентів бажали б відвідати гастрономічний і спортивний фестиваль, тому на ці фестивалі у розвитку фестивального руху регіону можна ставити пріоритет і розробляти цікаві, нові, затребувані проекти, що будуть користуватись попитом, але в результатах опитування є зацікавленість і в екологічному, етнічному та винному фестивалях, тому їх також можна долучати до програм фестивального руху Одеської області.

Чи готові ви виїзжати на фестивалі в Одеську область

307 ответов

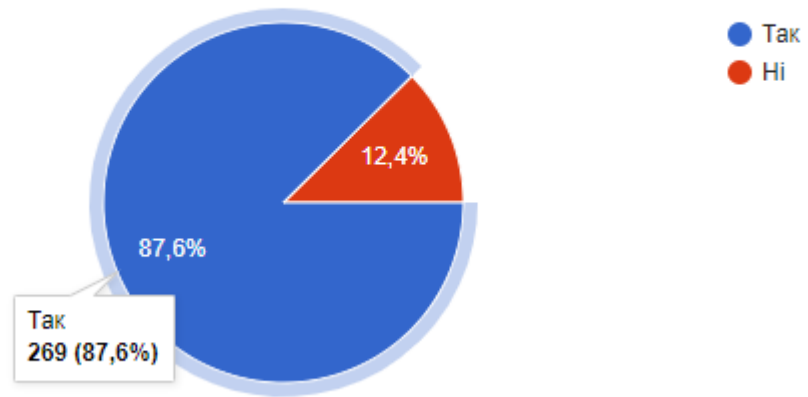

Рис. 2.45 – Готовність виїзжати на фестивалі в Одеську область

Результати опитування показали, що переважна більшість респондентів (87,6 %) готові виїзжати в Одеську область на фестивалі, тому розробка і організація таких заходів є актуальною і перспективною для розвитку регіону.

Скільки ви готові витратити на участь у фестивалі?

307 ответов

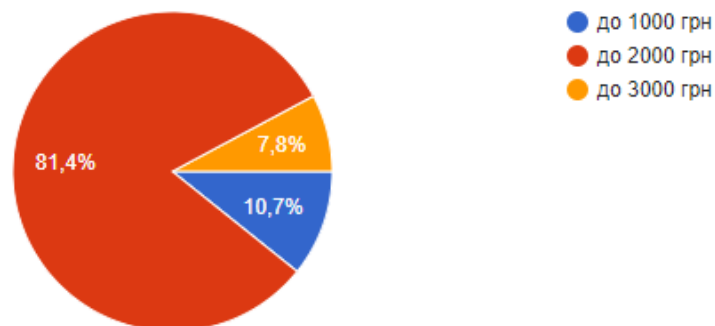

Рис. 2.46 – Аналіз готовності витрат за участь у фестивалі

Результати опитування щодо готовності затрачувати кошти під час участі у фестивалі за різними ціновими діапазонами демонструють, що більшість респондентів (81,4 %) готова витратити до 2000 грн, це варто враховувати при плануванні та організації фестивалів.

Висновки до розділу 2

У розділі 2 проведено ретельних аналіз успішних фестивалів, що мають популярність у всьому світі, надано їх характеристику, проведено аналіз фестивалів, що проводяться в Україні, виявлено, що основними тематиками фестивалю є історична, культурна, гастрономічна, архітектурна складова. Сьогодні є актуальним просування популяризації здорового способу життя та зяяття спортом, оздоровлення спортивними видами діяльності.

Проведено аналіз методом анкетування щодо участі, зацікавленостіЮ вподобань за видами фестивального руху.

Аналіз показав недостатній рівень наявності культурних спортивно-масових заходів в Одеській області, що стає актуальним для подальших досліджень і висуває необхідність розробки проекту спортивного фестивалю в Одеській області.

РОЗДІЛ 3

Розробка та просування фестивального руху в Одеській області

3.1 Впровадження закордонного досвіду щодо розвитку фестивального руху на Одещині

Впровадження закордонного досвіду щодо розвитку фестивального руху в Одеській області може стати цікавим та корисним завданням для збагачення культурного життя регіону. В основі розвитку фестивального руху мають стати успішні приклади та аналіз закордонного досвіду, наведені у розділі 2, в якому досліджено успішні приклади фестивальних подій в інших країнах або регіонах, вивчено їхні моделі, підходи до маркетингу, фінансові стратегії та управління.

Для розвитку фестивального руху необхідним є визначення унікальних особливостей Одеської області, їх виокремлення, унікальні культурні, історичні та природні особливості області, врахування цих особливостей при розробці концепцій та тем для фестивалів.

Важливим інструментом розвитку є залучення місцевих груп та артистів, співпраця з місцевими художниками, музикантами, театральними групами та іншими творчими колективами, підтримка та розвиток місцевих талантів для створення унікального фестивального досвіду.

Можливість встановлення партнерств з організаторами фестивалів за кордоном є гарним важелем для розвитку фестивального руху, а також досвідом та ідеями для взаємного збагачення культурного обміну.

Використання технологій та інтерактивних рішень є ще одним дієвим напрямком розвитку фестивального руху, залучення інноваційних технологій для покращення якості та враження від фестивалю.

Слід вивчати, як інші події використовують віртуальну реальність, мобільні додатки та інші інтерактивні рішення.

Необхідним є розвиток інфраструктури для туризму, забезпечення зручності перебування туристів, включаючи готелі, ресторани, транспортні засоби та інші сервіси, організація можливості для розвитку туризму в рамках фестивалю.

Розробка фестивального руху включає в себе ряд організаційних та творчих кроків. Тут представлено кілька етапів, які можуть бути важливими при створенні фестивалю:

1. Визначення концепції та теми, розробка унікальної концепції та теми для фестивалю. Це може бути пов'язано з культурою, мистецтвом, музикою, наукою тощо.
2. Визначення аудиторії: спрямуйте фестиваль на певну аудиторію. Це допоможе у визначенні того, які події та розваги будуть цікавими для учасників.
3. Створення команди, необхідно зібрати команду фахівців, які мають різні навички: від маркетингу та логістики до мистецтва та розваг.
4. Розробка бюджету: створення детального бюджету, визначаючи витрати на місце проведення, рекламу, артистів, технічне забезпечення, безпеку тощо.
5. Визначення місце проведення і дати.

3.2. Розробка фестивального календаря для посилення фестивального руху Одещини

Доцільним є створення фестивального календаря, який би надавав змогу зорієнтувати бажаючих, де саме, коли і який захід відбудеться, і мати змогу відвідати його.

Виявилося, що чимало охочих не потрапляють на ті чи інші заходи через те, що не знають про них або кілька фестивалів збігаються по часу, тому ідея створення такого календаря є доцільною і актуальною.

Одеська область славиться навними фестивалями, які нажаль, через воєний стан не можуть бути організовані в повній мірі, але в період підготовки до відновлення туристичного бізнесу в повоєний час та посилення фестивального руху є доцільним ревіталізація існуючих та розробка нових проєктів фестивалів. Деякі з них – унікальні в своєму роді в Україні та світі. Додаються чимало заходів, які проводять новоутворені громади. Перспективним для економічного зросту регіону є перетворення Одещини на край фестивалів, що сприятиме зростанню туристичних потоків в регіон.

Створенням такого фестивального календаря для Одеської області стане дорожною картою дій для потенційного розвитку регіону.. Інформація про те, де, коли і який фестиваль відбувається, стане у пригоді туристам, а може і окремим приводом відвідати Одещину.

Таблиця 3.1

Орієнтовний календар заходів для посилення фестивального руху Одеської області. Фестивальний календар

Пора року	Тематика заходу	Місце проведення
Січень	Театральний фестиваль	м. Одеса
Лютий	1.Фестиваль обрізки виноградної лози, винні тематичні свята 2.Фестиваль мистецтва	1.Одеська область 2. м. Одеса
Березень	Спортивний фестиваль, Екофестиваль	Одеська область
Квітень	1.Гуморина, фестиваль гумору 2.Квітковий фестиваль	1.Одеса 2. Одеська область
Травень	1.Кінофестиваль 2.Книжковий фестиваль 3.Гастрономічний фестиваль	1,2 м. Одеса, театри та кінотри 2. Одеська область
Червень	Фруктові сезонні фестивалі (наприклад полуниці)	М. Одеса, Одеська область
Липень	Морський фестиваль	м. Одеса
Серпень	1.Етнічний фестиваль 2. Фестиваль джазової музики	1.Одеська область 2. м. Одеса
Вересень	1.Фото фестиваль 2.Музичний фестиваль	1.м. Одеса, парки 2. Одеська область
Жовтень	Фестиваль Гарбуза	1м. Одеса, парки
Листопад	Винний фестиваль	На території всієї області, в м. Одеса
Грудень	Новорічний фестиваль з різдвяними ярмарками	м. Одеса та Одеська область

Розроблено автором

3.3. Розробка проекту спортивного фестивалю в Одеській області

Організація спортивного фестивалю вимагає ретельного планування та координації різних заходів.

До основних пунктів плану реалізації фестивалю належать:

- Визначення мети проведення спортивного фестивалю, бюджету та доступних ресурсів фінансування;
- Визначення цільової аудиторії;
- Вибір місця і дати для проведення фестивалю;
- Розробка розкладу проведення фестивалю;
- Визначення основних видів спорту, що задіяні у фестивалі.

Масові фізкультурно-спортивні події займають важливе місце в організації здорового способу життя населення України. Вони є засобом привертання уваги широкого кола людей до занять фізичною культурою і спортом, сприяють відновленню організму, підвищенню фізичної готовності, формуванню необхідних рухових навичок і вмінь, а також підтримують мотивацію до занять фізичною активністю. Спортивно-масові заходи - це змагально ігрова діяльність, в якій учасники мають рівні можливості досягти успіху в різних перевагах, враховуючи їх вік. Стать та рівень підготовки. Доступність до участі досягається за допомогою спеціального відбору змагальних вправ, різноманітності дистанцій та ваги снарядів, а також регулюванням тривалості та інтенсивності рухових дій. Змагання з різним контингентом учасників включають в себе використання гандикапів, фори, порівняльних коефіцієнтів та заохочувальних балів для вирівнювання їхніх фізичних можливостей.

Фізкультурно-оздоровчі масові заходи об'єднують не лише спортивні змагання для перевірки навичок, отриманих під час фізичних тренувань, але також спрямовані на організацію активного оздоровчого відпочинку, релаксації та реабілітації. Це вимагає розширення та урізноманітнення програм, використання новітніх технологій, поповнення технічного та тактичного арсеналу, а також підвищує вимоги до підготовки та проведення

масових фізкультурно-оздоровчих заходів для населення різних вікових та соціальних груп.

Основна мета фізкультурно-спортивних масових заходів полягає в створенні сприятливих умов для відпочинку населення України та забезпеченні права громадян на заняття фізичною культурою і спортом, задоволенні їхніх потреб у оздоровчих послугах, доступних за місцем проживання та у місцях масового відпочинку. Крім того, ці заходи спрямовані на популяризацію здорового способу життя [28,29].

Сприяючи підвищенню спортивно-технічних досягнень і сприяючи кращій фізичній підготовці, а також морально-патріотичному вихованню молоді, масові фізкультурно-спортивні заходи розв'язують ряд актуальних соціальних завдань:

1. Пропаганда фізичної культури й спорту. Вона забезпечується наочністю, котра відповідає оформленням місць проведення, своєчасною грамотною інформацією про хід, сутність і підсумки заходу.
2. Реклама форм і видів масових фізкультурно-оздоровчих заходів, залежно від характеру й спрямованості, їхньої популяризації серед населення.
3. Розширення менеджментської та маркетингової спортивно-масової структури діяльності.
4. Виявлення перспективної молоді для занять різними видами спорту.
5. Виконання «Державних нормативних тестів фізичної підготовленості населення України»
6. Встановлення спортивних рекордів (закладу, підприємства, району, міста).
7. Національно-патріотичне виховання, яке базується на традиційних основах фізичного виховання українського народу.
8. Розширення сфери спілкування, інтелектуального збагачення, об'єднання інтересів, усвідомлення суспільної цілісності та особистої б значущості. Цьому допомагає спільна підготовка до змагань, участь у складі команд, присутність глядачів і вболівальників.

9. Залучення населення до суспільно-корисної діяльності в галузі фізичної культури й спорту. У сфері масової фізкультурно-оздоровчої роботи важко домогтися успіху без залучення помічників, організаторів - фізоргів, членів комісій, спортивних суддів, волантерів, спонсорів, представників радіомовлення та преси.

10. Виявлення найсильніших учасників і команд, комплектування збірних команд.

11. Підведення підсумків, оцінка та контроль роботи фізкультурних клубів, секцій, груп, визначення переможців масових заходів та якості фізкультурнооздоровчої роботи.

12. Обмін досвідом роботи, демонстрація досягнень кращих колективів.

Учасниками фестивалю мають стати школярі (шкільну молодь 10-11 класів).

За цільову аудиторію обираємо всіх бажаючих та охочих для популяризації здорового способу життя та занять спортом серед широкого кола .

Проведення спортивного фестивалю - це захоплююча та енергійна подія, яка може об'єднати людей різного віку та інтересів.

Сценарій для проведення спортивного фестивалю наведено нижче:

Основною метою фестивалю може бути сприяння здоров'ю, соціальна інтеграція, чи збір коштів на благодійницькі цілі.

Для організації фестивалю формується організаційний комітет – команда організаторів, яким визначаються ролі та обов'язки. Кожен член команди повинен мати ясне уявлення про свою роботу.

Обираємо місце для проведення фестивалю, воно має бути легко доступним, мати необхідну інфраструктуру і вміщувати потрібну кількість учасників та глядачів, пропонуємо організувати спортивний фестиваль на стадіоні в пгт Таїрове, Одеської області.

Для організації фестивалю необхідно залучити підтримку від місцевих підприємств, спонсорів та громадських організацій для забезпечення фінансової підтримки та ресурсів.

День фестивалю:

1. Реєстрація учасників.

Кожен учасник повинен отримати унікальний номер та інформаційний пакет.

2. Урочите відкриття фестивалю:

Проводиться церемонія відкриття з виступами, вітальними словами та символічним стартом.

3. Спортивні змагання:

Проведіть різноманітні види спортивних змагань для учасників у різних вікових та фізичних категоріях.

Паралельно заплановано майстер-класи та зони відпочинку:

4. Їжа та розваги:

На фестивалі заплановано різноманіття здорової їжі та напоїв, готові фітнес меню від місцевих ресторанів та фуд-траків.

Під час проведення фестивалю проходитимуть розважальні заходи, які розважатимуть гостей фестивалю.

6. Нагородження переможців спортивних змагань та роздача подарунки від спонсорів.

7. Офіційне закриття спортивного фестивалю зі словами подяки, оглядом досягнень та запрошенням всіх на наступні події.

Після фестивалю необхідно зробити наступні дії:

1. Проведення огляду фестивалю та складення звіту, в якому необхідно відзначити досягнення та виявлені питання.

2. Висловити подяку всім учасникам, волонтерам, спонсорам та партнерам за їх внесок у фестиваль.
3. Врахувати набуті досвід та відгуки, і використати їх при плануванні майбутніх спортивних фестивалів.

3.4 Економічні розрахунки

1) Витрати на рекламну діяльність складуть – 28000 гривень.

2) Оренда сцени розміром 6x4 буде коштувати 3200 гривень на добу, а оренда сценічного обладнання – 4000 гривень на добу.

3) Оренда спортивного обладнання - 18000 гривень.

4) Заробітна плата:

- ведучому фестивалю за один день та фахівцям, що проводитимуть майстер класи становить 19500 гривень;

В організації фестивалю візьмуть участь студенти-волонтери з ОНТУ.

Важливо долучити спонсорів та місцеві органи самоуправління для фінансування заходу.

Подарунки переможцям в конкурсах: 15 000 грн (за рахунок спонсорів)

Таблиця 3.3

Статті витрат на організацію спортивного фестивалю

Стаття витрат	Сума, грн.
Рекламна діяльність	28000
Оренда сцени і обладнання	7200
Оренда спортивного обладнання	18000

Заробітна платня ведучому, майтер-класи	19500
Подарунки переможцям	15000
Всього	87700

Отже, розглянувши і розрахувавши основні витрати на організацію спортивного фестивалю, сума витрат становить 87700 гривень. Це сума, яку можна закласти в бюджет органів місцевого самоврядування для організації і проведення такого фестивалю на Одещині.

Такі розрахунки допоможуть вам управляти фінансами фестивалю, планувати бюджет та приймати відповідальні рішення щодо розвитку та оптимізації події.

3.5 Розробка заходів щодо просування фестивального руху в Одеській області

Для успішного просування фестивального руху в Одеській області можна включити ряд заходів, спрямованих на залучення уваги, підтримку та залучення учасників та туристів.

Перш за все, варто організувати ефективну маркетингову та рекламну стратегію, яка включає використання соціальних мереж, рекламних банерів та інтернет реклами.

Ефективним засобом просування є партнерство з місцевими та національними ЗМІ для широкого охоплення подій.

Маркетинг та реклама відіграють важливу роль у просуванні фестивального руху, допомагаючи привернути увагу та залучити аудиторію. Ключовими елементами маркетингової стратегії та реклами у просуванні фестивального руху є :

- Створення потужного бренду: розробка візуального стилю та логотипу, що відображає унікальність фестивального руху
- Забезпечення єдиної концепції дизайну на всіх рекламних матеріалах

- Визначення цільової аудиторії, визначення її інтересів та звичок, спрямування розміщення реклами та маркетингових повідомлень, щоб залучити цю аудиторію;
- Он –лайн присутність: розробка та оптимізація офіційного веб сайту фестивального руху з детальною інформацією про всі події, активна присутність в соціальних мережах з регулярними публікаціями, використанням хештегів та взаємодією з цільовою аудиторією.
- Розробка відео та візуального змісту: створення промо-роликів та відео, які відображають атмосферу фестивалю та привертають увагу, використання якісних фотографій для створення естетично привабливих рекламних матеріалів.

Ефективним засобом є Email-Marketing, який включає використання розсилок електронних листів для повідомлення про проходження фестивалів, анонсів програм та спеціальних пропозицій, залучення підписників до участі в різних акціях та розіграшах.

Партнерство та спонсорство також виступає важливим чинником правильних маркетингової стратегії забезпечення розвитку фестивального руху. Вони можуть залучати додаткові ресурси, фінансову підтримку та розширювати аудиторію.

Ключовими елементами активного впровадження партнерства та його спонсорства у фестивального руху є:

- аналіз цілей та потреб, чітке їх визначення, та потреби в ресурсах;
- визначення цільової аудиторії, її зацікавленість в участі або взаємодії з фестивальним рухом;
- залучення партнерів та спонсорів, які мають інтерес до цієї аудиторії;
- створення привабливої пропозиції.

Ефективною є активна взаємодія з місцевими органами влади для підтримки та створення сприятливого середовища для фестивалів, залучення владних осіб, як почесних гостей та учасників подій.

Дієвою є взаємодія з місцевими громадськими та культурними організаціями.

Для ефективного просування фестивального руху в Одеській області можна впровадити комплекс заходів, спрямованих на підвищення обізнаності, зацікавленості та активної участі у фестивалях, а саме організація прес-конференцій та медіа-заходів, яка може посилити обізнаність та привернути увагу цільової аудиторії, залучення ключових спікерів, які мають досвід у сфері фестивалів та культурного менеджменту, створення прес-релізів та запрошень.

Висновки до розділу 3

Даний розділ присвячений розробці та просуванню фестивального руху в Одеській області, на основі дослідженого закордонного досвіду розроблено пропозиції щодо розвитку фестивального руху на Одещині

Впровадження закордонного досвіду щодо розвитку фестивального руху в Одеській області може стати цікавим та корисним завданням для збагачення культурного життя регіону. В основі розвитку фестивального руху мають стати успішні приклади та аналіз закордонного досвіду, наведені у розділі 2, в якому досліджено успішні приклади фестивальних подій в інших країнах або регіонах, вивчено їхні моделі, підходи до маркетингу, фінансові стратегії та управління.

Розроблено фестивальний календарь для посилення фестивального руху Одещини, який буде систематизувати основні події, розроблено проект спортивного фестивалю в Одеській області, розроблено заходи щодо просування фестивального руху в Одеській області.

ВИСНОВКИ ТА РЕКОМЕНДАЦІЇ

1. Встановлено, що поняття “фестивального туризму” чи “фестивального туру” все частіше з’являються у переліку пропонованих туристичних послуг. Різноманітні за масштабами і змістом фестивалі відбуваються в різних країнах досить часто.

2. Проаналізовано, що фестивальний туризм в останні десятиліття охоплює все більший прошарок туристичного руху. В цілому це відображає світову тенденцію у туризмі, де культурно-пізнавальні та розважальні форми стають основою росту туристичних потоків у розвинутих країнах. Він є ресурсом підвищення світового іміджу країн та джерелом підйому економічного добробуту окремих регіонів і міст. Він створює основу для суттєвого зростання та урізноманітнення зайнятості, створення ґрунту матеріального добробуту та культурного рівня населення цих територій. Фестивальний туризм як різновид культурно-пізнавального, подієвого та розважального створює вагомий внесок у зайнятість та працевлаштування фахових кадрів з багатьох спеціальностей.
3. В ході аналізу Одеської області було з'ясовано, що на сучасному етапі динамічно розвивається подієвий туризм.

За умови створення чітко обґрунтованої програми заходів для популяризації фестивального руху, а разом з ним і подієвого туризму в Одеському регіоні, правильного підходу до рекламної політики, Одеса та Одеський регіон мають можливість перетворитися на справжній центр подієвого туризму як на Півдні країни, так і на всій території України.

Одеська область має всі можливості і ресурси для розвитку фестивального руху. Для уникнення або зниження туристичної сезонності потрібно зосередитися саме на просуванні подієвого туризму, який буде залучати в місто туристів цілий рік.

4. В кваліфікаційній роботі здійснено аналіз методом анкетування зацікавленості фестивальним рухом, різними видами фестивалів за темами, готовність і бажання прийняти участь у фестивалях, що проводитимуться в Одеській області
5. Розроблено фестивальний календарь для посилення фестивального руху Одещини, який буде систематизувати основні події.

6. Розроблено проект спортивного фестивалю в Одеській області, розроблено заходи щодо просування фестивального руху в Одеській області, здійснено економічні розрахунки, витрати на організацію фестивалю становлять 87700 грн.
7. Розроблено заходи щодо просування фестивального руху в Одеській області.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Медвідь Л. Фестивальний туризм Закарпаття: сучасний стан та перспективи розвитку // Науковий вісник Чернівецького університету. 2011. Вип.614-615. С.86-89.

2. Дмитришин Л.І. Просторова модель уніфікації та конкуренції в регіональному туристичному секторі // Проблеми економіки. 2014. №3. С.335-340.
3. Дмитришин Л.І. Методичні основи дослідження факторів конкурентоспроможності туристичного бізнесу в регіонах // Вісник Чернівецького торговельно-економічного інституту. Економічні науки. 2014. Вип.4(56). С.112-119.
4. Бейдик О.О. Рекреаційно-туристські ресурси України: методологія та методика аналізу, термінологія, районування / О.О. Бейдик. – К.: Видавничо-поліграфічний центр “Київський університет”, 2001. – 304с.
5. Грицку-Андрієш Ю. П. Фестивальний туризм у системі рекреаційно-туристської діяльності / Ю.П. Грицку-Андрієш, Ж.І. Бучко // Науковий вісник Чернівецького університету, вип. 519-520. Географія. - Чернівці, 2010. - С.56-60.
6. Про затвердження Програми розбудови туристичної інфраструктури за напрямками національної мережі міжнародних транспортних коридорів та основних транспортних магістралей у 2004-2010 роках [Текст]: постанова Кабінету Міністрів України від 12.05.2004 №612 / Кабінет Міністрів України // Офіційний Вісник України. - К., 2004. - №19. - С.1328.
7. Андерток К. (2008). Комерціалізація карнавалески: V фестиваль та управління іміджем/ризиками. Event Management, 12 (1), 39-51.
8. Кромтон, Джон Л. (1994). Вимірювання економічного впливу фестивалів і заходів, деякі міфи, неправильне застосування та етнічні дилеми/ Fest Mgtm & Evnt Tour, Vol.2, p.33-43.
9. Дичковський С.. (2019). Тенденції культурного туризму в парадигмі культурного брендингу. Цей симпозиум проводиться за підтримки структурних фондів Європейського Союзу в рамках гранту «Створення та формування мистецтва в креативних економіках і

індустріях» 29 листопада 2019 р. Вільнюський університет, Каунаський факультет, С.32.

10. Дичковський С., Іванов С. (2019). L'impact du tourisme gastronomique sur la formation des dernières tendances du tourisme culturel. Problèmes et perspectives d'introduction de la recherche scientifique innovante: collection de papiers scientifiques «ΛΟΓΟΣ» avec des matériaux de la conférence scientifique et pratique internationale (Vol. 4), 29 novembre 2019, Bruxelles, Belgique: Plateforme scientifique européenne. С.46-49.

11. Дичковський С., Іванов С. (2019). Вплив інтернет-технологій на розвиток туристичної індустрії. Матеріали 1 ст. Міжнародна науково-практична конференція «Наука і практика: імплементація в сучасне суспільство» 6-8 грудня 2019 р. Peal Press Ltd., Манчестер, Великобританія, С.9-10

12. Ханнам, К., Хейлвуд, К. (2006). Європейські тематичні фестивали вікінгів: вираження ідентичності. *Journal of Tourism Heritage*, 1 (1), 17-31.

13. ЯО-КУЕЙ Л., ЦАЙ-ЛУНГ Л., ФАНГ-ЦЕН ЧУНГ, СЯО-ХУІ ХО (2015). Дослідження ролі державної політики та навколишнього середовища у лояльності місцевих жителів до весняних музичних фестивалів (березень 2015) *Contemporary Management Research*, 11(1), р.35-54.

14. JAGO, L., CHALIP L., Brown G., Mules T., Shameem A. (2003). Вбудовування подій у брендинг дестинації: думки експертів. *Управління подіями*, 8 (1), 3-14. Кей П. (2004). Проблеми

міжкультурних досліджень у розвитку міжнародних туристичних ринків культурних заходів. *Event Management*, 8 (4), 191-202.

15. Климко І. Г. (2017). Культурні практики туризму в контексті глобалізаційних проблем співучасті // *Гілея : наук. вісник : наук. праць*. Київ: ПП Видавництво Гілея, ВІП. 122 (7). 298-302.

16. Моссберг, Л., Гетц, Д. (2006). Вплив зацікавлених сторін на володіння та управління фестивальними брендами. *Скандинавський журнал гостинності та туризму*, 6 (4), 308-326.

17. Свпельнікова Н., Нікончук О. (2019). Формування концептуальних засад активізації міжкультурних зв'язків на основі туристичної діяльності

с.24-33

tourism.knukim.edu.ua/article/download/154402/159918

18. Вілліс К. (2006). Розбудова культурного капіталу: трансформація національного фестивалю мистецтв Південної Африки. *Журнал економіки Південної Африки*, 74 (1), 20-33.

19. Томас Р. (2006). Вимірювання культурних цінностей – приклад ставлення мешканців до фестивалю Солтер. *Економіка туризму*, 12 (1), 137-145.

20. Зеленцова Е. Креативна економіка та розвиток міст // *Журнал «60 паралель»* № 2 (33) червень 2009.

URL: <http://www.journal.60parallel.org/en/journal/2009/34/337> .

21. Країна мрій. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.krainamriy.com/>.

22. Львів – столиця фестивалів. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://lviv.travel/ua/what_to_do/stolucya-festiyvaliv.

23. Медвідь Л. І. Фестивальний туризм Закарпаття: сучасний стан та перспективи розвитку // Науковий вісник Чернівецького університету: Зб. наук. праць / За ред. Чернівецького національного університету. – Чернівці: ЧНУ, 2011. – № 614-615. – С. 86–89.
24. Парфіненко А. Ю. Туристичний імідж регіону: Монографія / А. Ю. Парфіненко. – Х.: ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2011. – 312 с.
25. Пискач А. А. Фестивальний рух у культурному житті України кінця ХХ – початку ХХІ ст.: нефольклорні тенденції // Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку: Зб. наук. праць / За ред. Рівненського державного гуманітарного університету. – Рівне: РДГУ, 2011– № 17. – С. 56–61.
26. <https://cultura.city/news/10-najdivoviznisih-ta-najkoloritnisih-festivaliv-svitu>
27. 30 українських фестивалів, про які не знає 98% українців
http://proukraine.net.ua/?page_id=586
28. Шиян Б.М. Теорія і методика фізичного виховання школярів . – Ч 1-2.- Тернопіль: „Навчальна книга – Богдан”, 2006. - 272 с.
29. Жданова О.М. Тучак А.М. Котова І.В., Поляковський В.І.. Організація та методика оздоровчої фізичної культури і рекреаційного туризму: навч. Посібник.- Луцьк: Ред. вид. відд. „Вежа” держ. ун. ім. Лесі Українки, 2000. – 248 с.

Додатки

Додаток 1

Тези наукових доповідей

TEAMBUILDING ЯК ІННОВАЦІЙНИЙ ПІДХІД У РОЗВИТКУ СПОРТИВНО-ОЗДОРОВЧИХ ТУРІВ ДЛЯ МОЛОДІ

**Карагуца М., студентка 3-го курсу ЦК Туризму ВСП ФКНТІС
Кукушкін В., студент СВО магістр,
Одеський національний технологічний університет, м. Одеса**

На сучасному етапі цивілізаційного розвитку фізичне виховання, спортивна активність та суміжні сфери діяльності сприяють розвитку культури здорового способу життя не тільки серед дорослого покоління, але й серед молоді. Спортивно-оздоровча діяльність стає однією з пріоритетних сфер розвитку національних економік, популярним соціальним і культурним трендом та іміджевим фактором країн.

Заняття спортивною діяльністю взаємопов'язане із здоров'ям та знаходиться під впливом сучасних явищ урбанізації, стрімкого розвитку науково-технічного прогресу та цифрових технологій. На жаль, популяризація автоматизації людської праці призвела до зменшення фізичної активності населення. Карантинні умови, що виникли під час пандемії COVID-19 надали поширенню дистанційній формі навчання та роботі, онлайн покупкам, спілкуванням в соц-мережах та інтернет-чатах. Люди почали більше часу знаходитися вдома, стали менше рухатися, що додатково збільшило вразливість людського організму до різних захворювань. Дослідження, що проводились у різних країнах світу показали прямий зв'язок впливу фізичної активності людини не тільки на її здоров'я, а й на психоемоційний стан, депресію, здатністю до роботи в команді та встановленню соціальних зв'язків.

Дані Всесвітньої організації охорони здоров'я свідчать про те, що регулярні фізичні навантаження впливають на зниження ризику смерті у середньому на 30-40%, раку грудей та товстої кишки на 21-25%, рівень депресії на 30% та зниження ризику виникнення інших захворювань. Зростання покоління Z сприяє інтересу до спортивно-оздоровчої сфери, молодь, що народилася після 2000 року все більше цікавиться спортивним стилем життя. За підрахунками науковців, до 2030 року їх питома вага у структурі економічно активного населення сягатиме понад 40%. Особливістю даного покоління є формування своєрідної культури, спрямованої на підтримку здорового способу життя, відмови від паління, вибору спорту у якості важливої складової стилю життя. Водночас, попри поширення ідеалів здорового способу життя та відповідної моди на такий стиль у соціальних мережах, загрозою для розвитку спортивної активності серед підлітків стає подальша цифровізація, яка впливає на пріоритетність віртуальних ігор, кіберспорту на протипагу реальним фізичним навантаженням, спортивним іграм та проведенню часу на свіжому повітрі.

Військовий стан в Україні, що супроводжується безсонням під час нічних атак, постійним стресом та депресією також негативно впливає на розвиток молоді. Тому сьогодні збереження здоров'я молоді є одним із першочергових завдань, вирішення якого потребує комплексного підходу до всіх сфер життєдіяльності.

Одним із глобальних трендів є популяризація спортивно-оздоровчих турів із впровадженням Teambuilding, як інноваційного підходу для розвитку особистих якостей майбутніх фахівців серед молодого покоління, що так актуально і необхідно у наш час.

Спортивно-оздоровчий туризм - це форма туризму, яка поєднує в собі активні фізичні рухи та відпочинок у природному середовищі з метою поліпшення фізичного та психологічного здоров'я. Цей вид туризму орієнтований на здоровий спосіб життя і включає в себе такі компоненти: фізична активність, природні місця, здоровий спосіб життя, соціальні зв'язки, екологічна свідомість, відпочинок та релаксація.

Основні важливі функції, які виконують спортивно-оздоровчі тури для молоді:

1. Фізичне здоров'я: спортивно-оздоровчий туризм включає в себе різноманітні види фізичної активності, такі як піші походи, велосипедні прогулянки, скелелазіння, каякінг, плавання, гірські лижі, снігоступи, та інші види спорту. Спортивні активності та фізичні вправи під час турів сприяють поліпшенню фізичного здоров'я молоді. Вони допомагають підтримувати нормальну вагу, покращують серцево-судинну систему, зміцнюють м'язи та сприяють загальному фізичному розвитку.

2. Розвиток розумової працездатності та навичок. Спортивні тури надають можливість розвивати різноманітні навички, такі як командна робота, лідерство, орієнтування на місцевості, навички виживання, та інші, що можуть бути корисними у різних сферах життя.

3. Комунікативні навички. Участь в спортивних турах сприяє розвитку навичок комунікації та співпраці в команді. Учасники навчаються слухати один одного, приймати спільні рішення та вирішувати конфлікти.

4. Природно-екологічна функція. Спортивно-оздоровчі тури проводяться в природних об'єктах, що сприяє пізнанню та захопленню природою. Молодь має можливість дізнатися більше про екологічні питання та важливість збереження природи.

5. Психологічна функція. Подолання труднощів та випробувань під час спортивних турів допомагає розвивати психологічну стійкість та віру у власні можливості.

6. Виховна функція. Спортивні тури можуть стати початковим кроком до утримання активного способу життя. Молодь навчається цінувати здоров'я, загартовувати організм за допомогою фізичної активності.

7. Соціальна інтеграція: Участь в спортивних турах дозволяє молоді знайти нових друзів та побудувати позитивні соціальні зв'язки.

8. Отримання нових вражень та досвіду: Спортивні тури відкривають нові можливості для дослідження природи та власних можливостей. Вони роблять життя яскравішим та насиченішим.

Удосконалити та покращити виконання цих функцій допоможе саме Teambuilding. Він дозволяє поєднати, елементи командної роботи, пригодницького туризму та спорту для створення цікавих та пізнавальних досвідів.

Teambuilding в перекладі з англійської означає процес створення та зміцнення співпраці та командного духу в групі або колективі. Це спеціально сплановані активності та завдання, які спрямовані на покращення співпраці між учасниками, розвиток комунікаційних навичок, підвищення взаєморозуміння та збільшення мотивації групи до досягнення спільних цілей. Основні характеристики Teambuilding включають:

- командні завдання, учасники виконують різноманітні завдання та вправи, які потребують спільних зусиль та співпраці. Ці завдання можуть бути як фізичними (наприклад, побудова мосту), так і психологічними (наприклад, вирішення головоломок);
- розвиток навичок комунікації, лідерства, розв'язання конфліктів, прийняття рішень;
- покращення взаємостосунків, допомагає учасникам краще розуміти один одного, позитивно взаємодіяти та розвивати дружні відносини;
- мотивація та спільні цілі;
- психологічна безпека та підтримка та безпеку в групі, що сприяє відкритій комунікації та взаєморозумінню.

Ось кілька ключових аспектів, які можуть бути важливими при впровадженні інноваційного Teambuilding у спортивно-оздоровчі тури для молоді:

1. Різноманітність активностей, які включають елементи спорту, пригодницькі випробування та загальні завдання командної роботи. Це можуть бути скелелазіння, велосипедні прогулянки, каякінг, гірські походи та інші змагальні заходи.

2. Формування команд сприятиме організації командного духу та співпраці між учасниками. Це може включати в себе тренінги з комунікації, вправи на підтримку товаришів та інші групові завдання.

3. Залучення природних ресурсів допоможе створити незабутні враження та чудові спогади. Гірські ландшафти, річки, озера та ліси можуть стати частиною пригодницьких випробувань і дозволяють молоді під час турів насолоджуватися природою.

4. Використання сучасних інноваційних технологій, такі як додатки для моніторингу активностей, віртуальні реальності або дрони для створення унікальних інтерактивних досвідів.

5. Навчальний аспект у спортивно-оздоровчих турах допоможе отримати такі навички, як орієнтування на місцевості, безпека в горах або перша медична допомога.

6. Увага на екологічну відповідальність у проведенні турів навчає зберегти природу та ресурси, які використовують.

7. Проведення оцінки та аналізу результатів таких турів, яким чином вони вплинули на активність та психоемоційний розвиток молоді, які позитивні та негативні аспекти, що допоможе вдосконалити програму для молоді.

Тимблдінг як інноваційний підхід може допомогти залучити молодь до активного способу життя, розвинути їх навички комунікації та співпраці, лідерства та організації, а також підвищити обізнаність про природу та збереження навколишнього середовища, і основне допомогти створити стресостійкість у період військового положення, що допоможе зберегти здоровий дух нації та патріотизм.

Список використаної літератури:

1. Електронний ресурс: <https://ontu.edu.ua/download/dissertation/disser/2022/Disser-Romanenko.pdf>

2. Електронний ресурс: https://tourlib.net/statti_ukr/procenko2.htm

Наукові керівники – викладач ВСП ФКНТІС,
аспірант кафедри ТБтаР Шепелева О.В.
д.е.н., професор, професор кафедри ТБтаР Саркісян Г.О.

Додаток 2

Презентація до кваліфікаційної роботи

Об'єкт дослідження: міжнародні фестивалі, фестивальний рух України, потенціал Одеської області для організації фестивалів.

Мета роботи : аналіз особливостей розвитку фестивального туризму як складника узагальнення та систематизації наявних даних про міжнародний досвід організації фестивалів, актуальність та перспективи розвитку фестивального руху в Україні.

Завдання роботи:

- надати теоретичні поняття та визначення фестивального туризму, фестивального руху;
- класифікувати фестивальний туризм за видами
- охарактеризувати сучасний стан світового фестивального руху;
- охарактеризувати туристичні ресурси Одеської області для організації фестивального руху ;
- розробка пропозицій щодо посилення фестивального руху в Одеській області;
- розробка календаря фестивалів на Одещині;
- розробка та просування проєкту фестивалю на Одещині.

Розвиток івентивного (подієвого) туризму є одним із найефективніших механізмів створення та підтримки позитивного іміджу регіону як івентивної туристичної дестинації тобто території, на якій пропонується певний набір послуг, що відповідають туристичному попиту. Івентивний (подієвий) туризм - вид туризму із метою відвідання та участі у відзначенні якоїсь видатної або цікавої події. До видів івенту (event) можна віднести: фестивалі, карнавали, паради, святкування, конференції, форуми, симпозиуми, круглі столи, освітні заходи, концерти, ділові події: виставки, ярмарки, торговельні шоу, презентації, відкриття підприємств і т.д.

Активация

Фестивальний рух — це соціокультурний явище, яке полягає в організації та проведенні різноманітних фестивалів, які об'єднують людей навколо спільної теми, ідеї чи інтересу. Це може бути мистецький, музичний, культурний, спортивний або будь-який інший захід, спрямований на створення позитивного співтовариства та враження для учасників.

Фестиваль (*festival*) - це масове театралізоване святкове дійство, яке включає огляд або демонстрацію певних досягнень. Близьким до фестивалю є поняття «фієста» (*festa*) - традиційне народне свято, характерне для іспаномовних країн і поширене в країнах Середземномор'я.

Основні характеристики фестивального руху:

Різноманітність та тематичність

Спільнотне об'єднання

Розваги та розвиток

Підтримка творчості та креативності

Туризм та економічний вплив

Інновації та технології

Залучення громадськості та волонтерів

Підтримка місцевої культури та спадщини

Перспективи розвитку фестивалів в Одеській області:

Культурне розмаїття, використання багатой історії та культурної спадщини області для створення різноманітних тематичних фестивалів, залучення різноманітних мистецьких виразів та традицій місцевих громад.

Морський та пляжний туризм може стати затребуваним видом, а розвиток фестивалів на морському узбережжі та пляжах приверне потоки туристів, а саме фестивалі водних видів спорту, музики та культури, що відзначають багатий морський спадок області.

Організація фестивалів, присвячених традиційній одеській кухні, бессарабській кухні та кулінарним новинкам залишається актуальною і затребуваною, важливим є залучення шеф-кухарів, кулінарних майстерень та експозицій старовинних рецептів.

Організація музичних та художніх фестивалів, адже підтримка музичних та художніх талантів області може відбуватись через організацію фестивалів із залучення відомих виконавців та художників для привертання широкого загалу.

У розвитку фестивального руху Одеської області вагомим інструментом є партнерство та інтеграція. Важливим аспектом є інтернаціоналізація фестивалів, залучення учасників, виконавців та відвідувачів з інших країн.

Фестиваль бруду, Південна Корея

Водний фестиваль СОНГКРАН, Таїланд

Холі або фестиваль кольорів, Індія

День мертвих, Мексика

Ла томатіна, Іспанія

Фестиваль небесних ліхтариків, Тайвань

Карнавалу Ріо-де-Жанейро, Бразилія

Октоберфест, Німеччина

Венеціанський карнавал, Італія

Фестиваль WOODSTOCK, Польща

Етнографічний фестиваль "Маланка-Фест"

Гастрономічний фестиваль "Галицька дефілада"

Гастрономічний фестиваль "Червене вино"

Гастрономічний фестиваль "Конкурс різників свиней - гентшиїв"

Гастрономічний фестиваль "Біле вино"

Гастрономічний фестиваль вина та меду "Сонячний напій"

Історичний фестиваль "Середньовічний Хотин"

Історичний фестиваль "Срібний Гатош"

Історичний фестиваль "Рада Тетроріс" та кубок повітроплавання

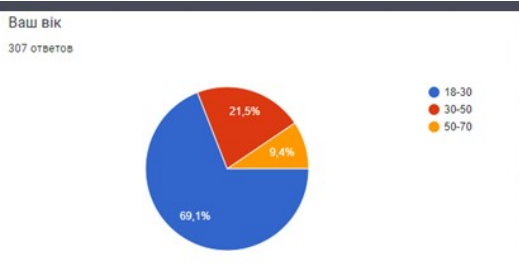
Етнографічний фестиваль "Проводи от на полонину"

Гастрономічний "Фестиваль ріплянки"

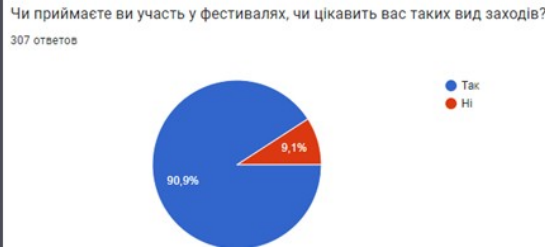

Історичне арт-шоу "Ніч в Луцькому замку"

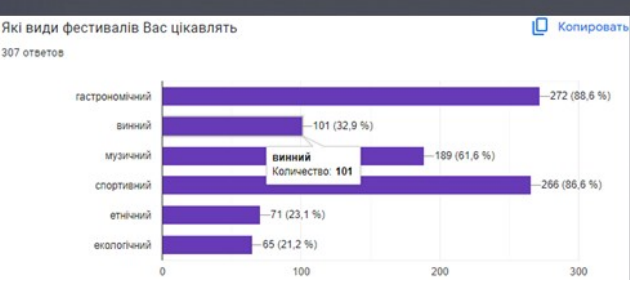
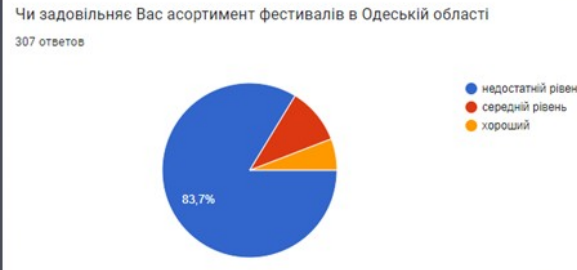

Аналіз вікової категорії респондентів. Серед 307 респондентів найбільш активними учасниками опитування були люди вікової категорії 18-30 років (69,1 %).

Виявлення бажання участі фестивальных заходах

Аналіз задоволеності асортиментом фестивалів в Одеській області

Аналіз зацікавленості у фестивалях за видами

Фестивальний календар

Пора року	Тематика заходу	Місце проведення
січень	Театральний фестиваль	м. Одеса
лютий	1. Фестиваль обрізки виноградної лози, винні тематичні свята 2. Фестиваль мистецтва	1. Одеська область 2. м. Одеса
березень	Спортивний фестиваль, Екофестиваль	Одеська область
квітень	1. Гуморина, фестиваль гумору 2. Квітковий фестиваль	1. Одеса 2. Одеська область
травень	1. Кінофестиваль 2. Книжковий фестиваль 3. Гастрономічний фестиваль	1,2 м. Одеса, театри та кінотеатри 3. Одеська область
червень	Фруктові сезонні фестивалі (полуниці)	м. Одеса, Одеська область
липень	Морський фестиваль	м. Одеса
серпень	1. Етнічний фестиваль 2. Фестиваль джазової музики	1. Одеська область 2. м. Одеса
вересень	1. Фото фестиваль 2. Музичний фестиваль	1. м. Одеса, парки 2. Одеська область
жовтень	Фестиваль Гарбуза	1. м. Одеса, парки
листопад	Винний фестиваль	На території всієї області, в м. Одеса
грудень	Новорічний фестиваль з різдвяними ярмарками	м. Одеса та Одеська область

День фестивалю:

1. Реєстрація учасників. Кожен учасник повинен отримати унікальний номер та інформаційний пакет.
2. Урочисте відкриття фестивалю
3. Спортивні змагання
4. Їжа та розваги
5. Нагородження переможців спортивних змагань та роздача подарунків від спонсорів.
6. Офіційне закриття спортивного фестивалю зі словами подяки, оглядом досягнень та запрошенням всіх на наступні події.

Після фестивалю необхідно зробити наступні дії:

1. Проведення огляду фестивалю та складення звіту.
2. Висловити подяку всім учасникам, волонтерам, спонсорам та партнерам за їх внесок у фестиваль.
3. Врахувати набуті досвід та відгуки, і використати їх при плануванні майбутніх спортивних фестивалів.

Ключовими елементами маркетингової стратегії та реклами у просуванні фестивального руху є :

- ❖ Створення потужного бренду: розробка візуального стилю та логотипу, що відображає унікальність фестивального руху
- ❖ Забезпечення єдиної концепції дизайну на всіх рекламних матеріалах
- ❖ Визначення цільової аудиторії, визначення її інтересів та звичок, спрямування розміщення реклами та маркетингових повідомлень, щоб залучити цю аудиторію;
- ❖ Он-лайн присутність: розробка та оптимізація офіційного веб-сайту фестивального руху з детальною інформацією про всі події, активна присутність в соціальних мережах з регулярними публікаціями, використанням хештегів та взаємодією з цільовою аудиторією.

Активаци
Чтобы акти

Висновки та рекомендації:

- ❖ Встановлено, що поняття “фестивального туризму” чи “фестивального туру” все частіше з’являються у переліку пропонованих туристичних послуг.
- ❖ Проаналізовано, що фестивальний туризм в останні десятиліття охоплює все більший прошарок туристичного руху.
- ❖ В ході аналізу Одеської області було з’ясовано, що на сучасному етапі динамічно розвивається подієвий туризм.
- ❖ В кваліфікаційній роботі здійснено аналіз методом анкетування зацікавленості фестивальним рухом, різними видами фестивалів за темами, готовність і бажання прийняти участь у фестивалях, що проводитимуться в Одеській області
- ❖ Розроблено фестивальний календар для посилення фестивального руху Одещини, який буде систематизувати основні події.
- ❖ Розроблено проект спортивного фестивалю в Одеській області, розроблено заходи щодо просування фестивального руху в Одеській області, здійснено економічні розрахунки, витрати на організацію фестивалю становлять 87700 грн.
- ❖ Розроблено заходи щодо просування фестивального руху в Одеській області.

Активация

Додаток 3
Анкета

Виявлення зацікавленості фестивальним рухом

Описание

Ваш вік *

- 18-30
- 30-50
- 50-70

Чи приймаєте ви участь у фестивалях, чи цікавить вас таких вид заходів? *

- Так
- Ні

Чи задовільняє Вас асортимент фестивалів в Одеській області? *

- недостатній рівень
- середній рівень
- хороший

Які види фестивалів Вас цікавлять *

гастрономічний

винний

музичний

спортивний

етнічний

екологічний

Чи готові ви виїзжати на фестивалі в Одеську область *

Так

Ні

Скільки ви готові витратити на участь у фестивалі? *

до 1000 грн

до 2000 грн

до 3000 грн

Додаток 4

Результати перевірки на плагіат

Ім'я користувача:
приховано налаштуваннями конфіденційності

ID перевірки:
1016020741

Дата перевірки:
19.12.2023 10:56:04 EET

Тип перевірки:
Doc vs Internet + Library

Дата звіту:
19.12.2023 11:01:54 EET

ID користувача:
100012118

Назва документа: Диплом Кукушкин (Автосохраненный)

Кількість сторінок: 104 Кількість слів: 15923 Кількість символів: 123831 Розмір файлу: 11.33 MB ID файлу: 1015708676

30.6%

Схожість

Найбільша схожість: 7.4% з Інтернет-джерелом (<https://openmind.com.ua/2010/03/04/festivals>)

29.5% Джерела з Інтернету

941

Сторінка 106

2.46% Джерела з Бібліотеки

50

Сторінка 114

0% Цитат

Вилучення цитат вимкнено

Вилучення списку бібліографічних посилань вимкнено

0%

Вилучень

Немає вилучених джерел

Модифікації

Виявлено модифікації тексту. Детальна інформація доступна в онлайн-звіті.

Заніжені символи

5

Активаци
Чтобы акти

Здобувач _____ Владислав КУКУШКІН

Керівник _____ Ганна САРКІСЯН